

Mykolo Vaitkaus memuarai

Trečioji knyga — gyvenimas Petrapilyje

Mykolas Vaitkus

Mykolas Vaitkus. Šiaurės žvaigždė. Atsiminimai. III. Išleido Nida, Londone. 297 pusl., kainą \$2.

Pabėręs nepracinamos ir nekasdienės vertės memuarinių knygų, Mykolas Vaitkus su savo paskutinįją — "Šiaurės žvaigždė" — vėl nuveda mus į tą "toli laike, toli erdvėje" buvusią pasaką.

Jo ankstyvesnės memuarinės knygos: "Mistiniame sode", "Keturi ganytojai", "Su Minija į Baltiją", "Baltijos gražuolė" mūsų visuomenės ir spaudos priimtos su tikru pasitenkinimu, dar daugiau — su pasigrožėjimu. Autorius taip atgaivino, pripildė tokiu vitališku puslapiu, kalbančiu apie prieš pusšimtį metų prabėgusius įvykius, gyvenusius asmenis, kad, beskaitant, viskas atrodo puikiu beletristiniu reportažu apie šian dieną.

Memuarai, tapę beletristikos dalimi

Ypatingas humoras, intymus džiaugsmas minėti įvyki ir ver-

Šiame numery:

- Mykolo Vaitkaus memuarai.
- Sesers M. Antaninos, F.M.M. eilėraščiai.
- Kultūrinė kronika.
- Plėsti lietuvių - latvių kultūrinį bendradarbiavimą.
- Naujas kultūrinis užmojis.
- Vyras ir žmona kartu gavo doktoratą.
- Mūsų literatūra vokiečių enciklopedijose.
- Afrikietiška apybraiža.
- Lietuvių kalba Pensilvanijos universitete.
- Sociologas apie pavojus Izraeliui.
- Inž. Ivanauko "Liepsnos".
- Jono XXIII dienoraštis.
- Filmų įvairumai.
- Kur mūsų pėdos lieka.

tinti tą įvyki gausiai naudojant mažiabučius būdvardžius, vien tik "vaitkiškus" patraukimus per dantį, nepaprastas menas nupiešti fizionomiją ir vidinius, psichinius stimulus — viskas tai ir yra tos dorybės, dėl kurių Vaitkaus memuarai išsiplėšia iš jau nemažo srauto dabar prirašytų memuarų. Vaitkaus memuarai ne memuarinė medžiaga, bet mūsų beletristikos dalis.

Vaitkus nerašo memuarų. Vaitkus žaidžia jame tvinksinčia atsiminimų medžiaga; jis svaidsi atgyvintais jo pasakojimo talento senais įvykiais ir stato mus akistaton su vitališku gyvenimu, tebegyvais žmonėmis. Kas kad tai buvo kadaise — atrodo įvykis ir buvo tik tam, kad Vaitkus išnešiotų jį savyje pusšimtį metų ir prikeltų iš mirusiųjų, jam žintų dabar: toli laike, toli erdvėje

Petrapilio akademijoje 1906-1908 m.

Jo atsiminimų tomas "Šiaurės žvaigždė", ką tik išleistas nuostabios savo darbštumo ir nuopelnais lieuviškai knygai Nidos leidyklos (leidinys Nr. 53), skirtas biv. Peterburgo imperatoriškąją dvasinei akademijai katalikams (autorius terminas). Vairuojami 1906-1908 metai.

Tais metais gabingasis autorius lankė akadmią, kurioje buvo daug lietuvių: ir profesūros, ir studentų tpe. Knygoje, kitaip negu pirmesėse knygose, ta imperijos sosti nėra domiantas. Jeigu Lieja dominavo jo ankstesniame atsiminimų tome, čia Peterburas (vėliau Petrograd, Leningd, kas bus toliau?) yra tik nryškus fonas akademijos gyvimo vaizdui. Užtat akademijai perpinta labiau ar mažiau stambesniais

JURGIS GLIAUDA

ir smulkesniais autoriaus išgyvenimais, yra knygos esmė.

Kaleidoskopas vardų

Gal būt toks, lyg ir nevisiškas atitikmuo knygos pavadinimui įvyko dėl to, kad ir iš tikrųjų yra ką pasakyti apie akademią. Joje autorius užtiko rektorijant Maironį; jis studijavo kartu su būsimuoju vyskupu Reiniu, su Vladu Jurgučiu, su prof. Kuraičiu; komp. Sas nauskas dėstė jam muziką... Jis turėjo ta da matytis su Jaunium, su Jakštu, su Baltrušiu...

Visas kaleidoskopas vardų, anų studenčių, vėliau Bažnyčios ar valstybės gyvenimo šulų ir gairių, mirgėte mirga šiame atsiminimų tome. Ir visi jie ateina iš dešimtmečių glūdumos ne muziejinio eksponato dulkmis apnešti, bet gyvi, jauni, daugiur kietai pasiryžę siekiam, kitur besiblaškę apsisprendimuose; vienur žvalgiai persmeigti puikios analizės, kitur akvareliskai lengvi.

Ateitininkai ir Vl. Jurgutis

Isirėžimas į ateitininkų įkūrimo dienų sambrėšką sudaro gal būt ir šiandieną aptartiną aktualiją tos istoriškai didžiulės organizacijos analuose. Pagal Vaitkaus knygą — pats ateitininkų ideologinių gairių branduolys ir pats pirmasis pajudėjimas verbuoti ne narius, bet tik pritariančius sumanymo užuomazgai, išsiryškino Vlado Jurgučio iniciatyvoje. Čia Vaitkus praturtina Lietuvių enciklopedijos užuomina, kad V. Jurgutis buvęs sąjūdžio sumanytojas. Atrodo, kad V. Jurgutis buvo to sąjūdžio kūrėjas ir kiti, atėję vė-

(Nukelta i 2 rsi.)

Antanas Tamošaitis

Sesuo M. Antanina, F.M.M. MANO VIESPĄČIUI — SAULEI BESILEIDŽIANT

Esiau iš savo popierinio miesto. Esiu, kur Tu man pastatei pasaulį Su laisvo stiklo skliautais — Jų lakraščius išbrėžei auksu Toli į vakarus. Vėjas Leidžiasi lygiais sniego miestais Linų tylių ežerų. Ir grožis Liepsnoja plačiai — kiek širdis aprėpia, Nušiesdamas atplaukiančią ramybę.

Gyvenimas mažutis, kaip atodūsis. Man statytos dienos sugriūva Nesinaudotos. Vieton trumpučių valandėlių Man mažiems sumišusiems planams, Atėai Tu — su tokiu žavesiu, Kadnugalėjai, Ir aš radau numirusiu Tą popierinį miestą. O visą grožį, Krisau, išrašytą Tavo akyse.

KRISTUS

Sakyk, kur ieškai meilės?

Kas eis tau duot beprotiškai auseatą visą savo sielos turtą? Ar bent vienas?

Ne. Nusigastų tiek laug širdies kraujo pametęs. Ne mogui suprast, kas ra auka. Ir n angelais — Jų ays nežino mirties. Duol man. Aš žinau.

Kultūrinė Kronika

• Algirdo Lanbergio dramatis veikalas "Mės mokykla" netrukus išeis spaudos.

• Valeškos da studijoje rugp. 17 d. lankėsi Vie Nouvelle" organizacijai grupės narių (35 ir 40 žnių), iš Pran cūzijos, norėdamispažinti su kuriu čia bažiniu menu, su atliekamais sfoje mozaiškos, keramikos iadicinio bei skaldyto stiklo vž darbas. Sios ekskursijos yviai, kurių tarpe buvo atstār iš Belgijos, Anglijos, Its ir Ispani-

jos, tarptautinio kultūrinio bendradarbiavimo tikslu lanko J. A. V-bių didžiųjų miestų muziejus ir meno institucijas. "La Vie Nouvelle" yra katalikiška organizacija, kurios tikslas yra ugdyti šeimas pagal krikščioniškuosius - katalikiškus principus. Amerikoje ši organizacija veikia "The Christian Family Movement" vardu.

"National Conference of Christians and Jews" kultūriniam reikalams skyriaus direktorė p. Wilma H. Rabe studijai atsiuntė laišką, kuriuo dėkoja už malonų priėmimą ir pažymi, kad tai grupė atvykimas į studiją buvo maloniausias informacinis tos dienos patyrimas. Toliau laiške pažymi, kad studijoje patirtas prielankus bendradarbiavimas ir gabus talkinimas lankytojams pažinti įdomybes padeda ugdyti geresnį sup gyvenimą tarp žmonių, ko ypač siekia "La Vie Nouvelle".

• Kompozitoriui Ant Račiūniui, kūrybingai pasireiškusiam Lietuvoje, rugs. 4 d. sukaks 60 metų amžiaus. Kompozicija jis yra studijavęs pas kom. J. Gruodį, o 1936—1939 m. studijas gilinio Paryžiuje. Grįžus iš Paryžiaus, jam buvo pavesta dėstyti muzikos teoriją ir kompoziciją Kauno konservatorijoje. Yra sukūręs tris lietuviškas operas, tris simfonijas, eilę sonatų, styginių kvartetų, oratorijų, daug dainų. Yra išleistas ju sukurtų dainų rinkinys "Dainuojam". Savo kūryboje panaudoja lietuvių liaudies motyvus. Eilę metų buvo Lietuvos kompozitorių sąjungos pirmininkas, muzikos klausimais rašo spaudoje.

• Jono Rutenio kūrinių paroda Jansonų viloje Audronė, Cape Code, tęsis iki rugs. 11 d.

Kertinė Parastė

PLĖSTI LIETUVIŲ - LATVIŲ KULT. BENDRADARBIAVIMĄ

Mūsų dienų pasaulis didelėmis kovomis ir sukrėtimais žengia į vienybę. Vienijimasis vyksta religinėje, kultūrinėje, tautinėje ir politinėje plotmėje. Negalima čia leistis į šio vienijimosi priežastis ir jo reikimosi būdus, tik vienas dalykas jame yra tikras: šio vienijimosi pagrindas yra žmogus, jo dvasios gėlmės.

Į šių žmogaus dvasios gėlmių kyla ir LIETUVIŲ - LATVIŲ vienybės sąjūdis. Lietuviai ir latviai yra kilę iš Aisčių tautos bendro kamieno. Jų kalba, kultūra ir tradicijos yra labai artimos. Abiejų tautų nutolimas yra įvykęs dėl istorinių aplinkybių ir kitų tautų įtakos. Tačiau istorija jom yra bendra: tie patys pavojai joms gresė praecy, tie patys priešai jas naikina šiandien, ir tie patys rūpesčiai iškyla dėl ateities.

Šiems bendriems rūpesčiams spręsti ir abiejoms tautoms susiartinti dar nepriklausomybės laikais buvo įsteigta LIETUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖ ir Rygoje. Paskutinis pirmininkas Kaune buvo plk. Antanas Merkys, o Rygoje — inž. J. Riteris. Tėvynėje į draugiją buvo įstoje kultūrininkai, visuomenininkai ir politikai. Draugijos veikla reikėsi atitinkamos literatūros leidimu, ekskursijų rengimais į abu kraštus, valstybinių švenčių bei minėjimų ruošimais ir kongresais, kurie vykdavo paeiliui Kaune ir Rygoje.

Tremtyje — Vokietijoje LIE TUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖ atnaujino latvių centro valdybos pirm. dr. J. Bracs. Tam buvo patogios sąlygos, gyvenimas kartu stovyklose, todėl buvo įsteigti net 22 skyriai įvairiose vietose, organizuotas spaudos biuras, leidžiamas neperiodinis laikraštis — "Aistija" ir sušaukti du kongresai: Wolterdingene 1948 m. ir Hannoveri 1949 m. Šiuose kongresuose buvo pakeisti draugijos įstatai, pagal kuriuos centro ir skyrių valdybos renkamos bendros abiejoms tautoms, nustatyta draugijos emblema: Gedimino stulpai raudoname fone, ant kurių trys Latvijos žvaigždės. Gedimino stulpai, tai senovės lietuvių herbas ir kovos vėliava, kuri buvo vartojama kovose dėl Lietuvos žemių išlaisvinimo nuo priešų ir jų sujungi-

mo į vieną valstybę. Tai labai prasmingas simbolis ir mūsų laikams. Vėliavos spalvos parinktos balta, raudona ir geltona, kurios yra abiejų tautų vėliavose.

Persikėlus į užjūrio kraštus, draugijos skyriai įsteigė Bostone ir Cleavelande, kur gyvenno senieji vienybininkai — Faustas Kirša ir S. Skujenieks, daug darbas nusipelnę draugijos veikloje. Prie jų prisijungė Chicagos skyrius, įsteigtas 1965 m. vasario mėn. 28 dieną. Jo sumanytojas yra J. Skirmants, latvių kultūrininkas ir knygų leidėjas, didelis vienybės šalininkas. Pasitaręs su sumanytojais steigiamąjį susirinkimą sušaukė L. Z. s-gos centro valdybos pirm. kun. V. Bagdanavičius, MIC, ir į valdybą išrinkti pirm. kun. A. Baltinis, vicepirm. dr. A. Karpis, sekretorė žurn. Dagmara Vallens ir valdybos nariai — J. Skirmants, žurn. A. Gintneris, muz. J. Bertulis ir teis. Jurkus.

Šiais pakeistais įstatais, pri-taikintais pasikeitusioms gyvenimo sąlygoms, remiasi LIETUVIŲ - LATVIŲ VIENYBĖ, įsikūrusi dar nepriklausomoje Lietuvoje, savo darbą toliau tęsusi Vokietijoje ir persikėlusį į užjūrio kraštus. Prieš jos akis stovi dideli uždaviniai: abiejų tautų suartėjimas, bendra kova už Aisčių žemės laisvę, kuri apima Vilniaus kraštą, Rytprūsius ir Klaipėdos kraštą, už kuriuos ateityje turėtų kovoti ne tik lietuviai, bet ir latviai, nes šie kraštai sudaro Aistiją, abiejų tautų bendrąją tėvynę.

Be šių politinių uždavinių bendradarbiavimas reikalingas išplėsti kultūros srityje. Kultūros sričiai pagilinti reikalingas abiejų tautų istorijos teisingas nušvietimas, žymesnių literatūros veikalų vertimai, bendri koncertų ir švenčių rengimai, žodynai bei gramatikos abiejų tautų kalboms išmokti ir draugiškiems santykiams palaikyti. Visam tam atlikti reikalinga daug darbo, žmonių ir lėšų. Norisi tikėti, kad Chicagoje naujai įsteigtas skyrius sugebės bent iš dalies šiuos uždavinius atlikti ir abi broliškas tautas suartinti. Susidomėjimas šiuo sąjūdžiu tarp abiejų tautų yra didelis, tik reikalingas geras draugijos tikslų supratimas ir ryžtas jiems gyvenime įvykdyti. A. Bīt

Vida Misiūnaitė

Jūros augalai (grafika)

NAUJAS KULTŪRINIS UŽMOJIS

Mūsų gydytojų darbų paroda ir archyvas

Ryškia, veiksminga iniciatyva pasireiškia lietuviai gydytojai mūsų tautos likiminių kelyje kultūrinuose polėkiuose, laisvės pastangose. Nuo mūsų atgimimo patriarcho dr. J. Basanavičiaus, nuo kovingojo dr. Kudirkos, gydytojo, kuris mūsų tautą himnu apdovanojo, iki dabarties dienų Lietuvos fondo korifėjų (pvz. dr. A. Razma, dr. F. Kaunas, dr. G. Balukas, dr. P. Kisielis ir kt.) lietuviai gydytojai yra taip ryškūs savo kūrybine energija, šalia savo kasdienės praktikos.

Organizuojama nauja kolekcija

Dėl viso to jaučiame daug šilumos už savaitės (rugs. 4-5 d.) Detroito šaukiamam lietuvių gydytojų suvažiavimui, ypač, kad su tuo rišasi dar vienas naujas kultūrinis užmojis daktarų tarpe: organizuojama paroda, paivaizduojanti lietuvių gydytojų kultūrinį darbą, visuomeninį gyvenimą. Čia iniciatyvos ėmėsi dr. Milda Budrienė, gyvenanti Chicagoje. Daktarė yra nusistačiusi surinkti medžiagą pastoviai laikyti, papildyti naujais rinkiniais ir išvystyti platesnę kolekciją įvairių kultūrinių ir istorinių vertybių, liečiančių mūsų lietuvių gydytojų mokslinę, visuomeninę veiklą bei jų asmenišką gyvenimą.

Mintis imtis šio darbo dr. Budrienė atėjo pradėjus dirbti Lietuvos Gydytojų Biuletieno redakcijoje. Reikėjo ieškoti raštų. Teko pastebėti, kad ir tie raštai gana greitai paskui pranyksta, slysta, o jie galėtų patarnauti rinkiniui medžiagos mūsų kultūros istorijai, bent vienai jos šakai, liečiančiai medicinai.

Darbų pradėdant

Pasiryžusi organizuoti parodą ir kolekciją, dr. Budrienė visų pirma ėmė rašyti laiškus labiau kultūros baruose pasižymėjusių mirusių mūsų gydytojų našlėms: poniais Garmienė, Straupienė, Stasiūnienei, Sukarevičienėi, Žilinskienėi, Tercijonienėi, Nagevičienėi, Strikulienei ir kt.

Visos buvo labai paveiktos, kad atsirado, kas rūpinasi jų brangių vyrų kultūrinio palikimo, ir iš daugelio jų buvo galima gauti vertingų dalykų. Kai kurios, kaip pvz. Strikuliene, perdavė viską, ką rado — savo velionių vyrų rankraščius, nuotraukas, knygas.

Labai prielankiai sumanymą sutiko ir kiti šeimos nariai, pvz. K. Oželis, L. Grinius, dr. A. Juška ir kt. Atsiuntė savo tėvų medicinos diplomų fotostatines nuotraukas, akinius, iškarpas iš laikraščių ir kt.

Perimami eilės gydytojų rinkiniai

Dr. Budrienė kreipėsi į anks-tybesnius JAV gydytojus, kurie, čia per ilgesnį laiką gyvendami ir kultūros bei visuomenės baruose dirbdami, galėjo sutelkti daugiau medžiagos. Ir taip pavyko gauti vertingų dalykų iš dr. K. Drangelo, dr. St. Biežio ir kitų.

Nebuvo aplenkta ir naujai atvažiuosieji gydytojai ir kai kurie jų, kaip pvz. dr. K. Gudaitis, laišku pažadėjo perteikti eilę eksponatų.

Dr. Budrienė kreipėsi į eilę lietuviškos knygos ir kultūrinio senienų mėgėjų, kaip Br. Kvilytis, kun. J. Prunskis, iš kurių taip pat buvo gauta reikšmingos medžiagos.

Svarbesnieji rinkiniai

Per trejetą mėnesių šiam reikalui pašvęsdama savo laisvalaikį, dr. Budrienė jau yra sudariusi eilę tokių archyvinų rinkinių, albumų. Visų pirma — nuotraukos ir dokumentai, kurių čia turima net nuo 1909 m. pvz. dr. E. Draugelio, dr. V. Žilinsko, dr. M. Mickaus nuotrauka Maskvoje. Yra fotostatinių kopijų įvairių dokumentų, pvz. pirmųjų

Dr. Milda Budrienė

Liet. gydytojų draugijos susirinkimų protokolų, Lietuvos atskirų turima tokių rečiau, kaip pvz. dr. Basanavičiaus 1913 m. rašytas laiškas iš Vilniaus, laiškas dr. J. Sliupo, dr. Gudavičiaus, dr. Nagiaus, dr. Grinius, dr. Kaupo, dr. Žilinsko, dr. Oželio ir kitų.

Viskas dailiai sudėta ryškiose celuloziniuose vokuose. *Mirusiųjų albumas ir rankraščių skyrius*

Specialus albumas skirtas mūsų mirusiems gydytojams. Čia jų nuotraukos, mirties pranešimai laikraščiuose, nekrologai ir kt.

Ketvirtas skyrius — rinkinys gydytojų rankraščių — straipsnių. Čia jau turima dr. A. Garmaus — apie nervus, dr. Oželio

Medicinos studentai Maskvoje 1909 m. (iš kairės): E. Draugelis, V. Žilinskas, M. Mickus, sutarę tarp savęs kalbėti tik lietuviškai ir baigus mokslus vesti lietuviškai.

Periodikos skyriuje turima gydytojų leisti "Aušra", "Varpas"

Vyras ir žmona kartu gavo doktoratą

Dr. Kęstutis Kirvaitis Nuotrauka V. Noreikos

Kęstutis Kirvaitis ir jo žmona Joana Skeivyte tą pačią rugp. 13 d. tame pat Purdue universitete gavo daktaro laipsnį: Kęstutis — elektros inžinerijos, Joana — biochemijos.

Joana Purdue Universitete, Life Sciences fakultete, apgynė mokslinį darbą "A Radiobiological Study of the Development of Newcastle Disease Virus". Ji pradėjo savo studijas Illinois universitete Urbanoje ir 1958 metais baigė bakalauro laipsnį. Studijas toliau gilino tame pačiame universitete ir jai 1960 m. buvo suteiktas magistro

— apie lietuvių kraujo grupių paskirstymą, dr. Strikolio ir kitų rankraščių pavyzdžių.

Lietuvių gydytojų raštų bibliografija

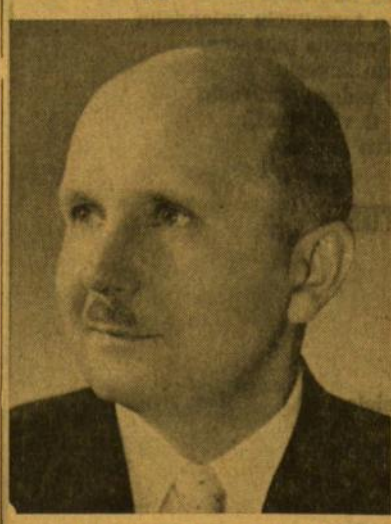
Penktajam skyriui parūpinęs įdomios medžiagos bibliografas A. Ružanovas. Tai lietuvių mediciniškoji bibliografija. Suregistruotas 181 lietuviškas mediciniškas leidinys. Periodais leidiniai paties A. Ružanovo taip suskirstyti:

Carinė Lietuva (1906-1914) — 8 leidiniai, kaizerinė (1915-1918) — 10, demokratinė (1919-1926) — 27, pagaliau ilgiausiam autoritatyvino režimo laikotarpy — 104 leidiniai.

Yra surinkta ir labai specialių duomenų, pvz. medžiaga dr. J. Kaupo biografijai ir bibliografijai.

Knygos ir žurnalai

Stambiausia šios kolekcijos dalis — knygos ir žurnalai. Čia

Dr. Zenonas Danilevičius Vienas iš "The Journal of the American Medical Association" vyr. redaktorių, šiemet švenčia 50 m. amžiaus sukaktį. Autorius knygos "Zmogus" ir daugelio studijų periodikoje.

Jau turima tokių senienų, kaip Prūsų valdžios ir kt. be sveikatos liudijimo neįleisti pirklų ir kitų (Fotostatinių kopija 1960 m. Lietuvoje išleistoji knygoje). Turimas 1857 m. spaudinys "Žinia apie gydymą ligų kieno ir dūšios". Egzotiškas leidinys — Juozo LeVandos (LeVandausko) knyga apie lavonų balzamavimą, laidojimą, pavadinta "Gyvenimo sauleleidis".

Periodikos skyriuje turima gydytojų leisti "Aušra", "Varpas" ir kt., o "Lietuvių Gydytojų Biuletėnį" parodai paruoš arch. A. Kerelis, susirūpinęs ir kitu parodos technišku apipavidalinimu.

M. Vaitkaus memuarai

(Atkelta iš 1 psl.)

liau, tapę sąjūdžio tėvais ir pirmūnais, buvo tik Vlado Jurgučio dvasiniais vaikais.

Platusis knygos skyrius išdėstė tuos istorinius fenomenus detaliai. Įdomu jaustis, kaip sustojus prie didelės upės ištakų, mažyčių ir nepastebimų, besiformuojančius vandenį supančių pievoje; lygiai taip ir tas pirmasis istakas vėliau didžiulio sambūrio, gimęs V. Jurgučio tik idėjos apipavidalinime akademijos kambarėlyje, Vaitkui ir jo draugui besėdint prie studijinių knygų ir stearino žvakės pro gaubtuvėliu apšviečiant studentų patalpą.

Istakas išplito. Atėjo Jakstas, Degučiai, užsienio centrai, suvažiavimai. Dovydaitis, idėjinės platformos konkretizavimas, kol viskas tapo istorine realybe, nereikalinga jau patikslinimui, pataisymui, papildymui... plačios upės krantai kiekvienam leidžia grožėtis upe ir vaizdais. Mažai kas čimisi, dar mažiau kas imato, ištaką...

Vidinių išgyvenimų amplitudė
Toje knygoje, greta išorinės vaizdų, žmonių ir įspūdių mozaikos, kaip ir kitose savo kny-

gose, autorius gausiai, nešykštėdamas, davė savo vidinių išgyvenimų. Tų išgyvenimų amplitudė turėjo būti plati, neeilinė, intriguojanti. Juk tai buvo pats jaunojo ir intelektualiai nokstantio kunigo — poeto brendimas. Seminariją palikęs užuot savęs, atvykęs į imperijos didmiestį, sutikęs didžiųjų gyvenimo realybę su glūdinčia savo gelmėje mistine pašaukimu idėja, autorius tačiau neturėjo tikslų to viso nei dramatiškai (kaip tai padarė savo autobiografinėje knygoje "Altorių šešėlyje" Putinas). Vaitkus sugėba net sptylti, kada kartais dramatiškai prašyte prašosi ant jo plunksnos smaigaliu. Jis vadina save "šiuks toks kunigas"; jis, pasimiręs vos nepabučiuoja rankos didingai baronienei; jis įžiūri ir ligoninės galelingą seseris ne šaliau, kaip Putino Vasaris ir savo draugių trijulę.

Išlaviravęs tarp scilių ir charibdžių

Ne, Vaitkus išėjo iš visų tų scilių ir charibdžių Vaitkumi. Jis išėjo savimi, nežančiu nepaprastą iki giles senatvės ištvėrusį vitalizmą, kunigiškumą, kontrastinį tam kunigiškumui pasaulietiskumą, niekad nesuvul garindamas situaciją, niekad ne nusikaltęs nei pasiimtai misijai, nei erudicijoj išbaigtam skoniui.

Kunigo misija ir poeto dalia

Kadaise atsvarai Putino "Altorių šešėly" buvo pasirodęs bejėgis juos atsverti ir meniniu ir realiniu požiūriu "Tiesiu keliu" romanas. Reikėjo ilgai laukti, kad Putino težems atsverti prabiltų kunigas — poetas iš Peace Dale vienuolyno, atskleidžiamas

MOVING

R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda
2047 W. 67 PL. WA 5-8063

P. SILEIKIS, O. P.
Ortopėdas, Protezistas
Aparatų-Protezių, Med. bandai, Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
ORTHOPEDJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29. Ill.
Tel. PROspect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKŲLIGOS Pritaiko akinius
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Išgrynai priimami susitarimai.
Ofiso telefonai: PR 8-3229 Res. telef. WAlbrook 5-5078

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligonitis pagal susitarimą. Jei neatsiliepi, skambinti MI 3-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 8; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val.
Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonai: 476-4043 Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0593 — Elgin
425 No Liberty Street, Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4. vakar. 7-9. antr., penkt. 1-5. treš. ir šešt. tik susitarus.

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penktad. 10 v. r. iki 9 v. vak. šeštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. Ligonis priima pagal susitarimą.

MYKOLAS VAITKUS
ŠIAURĖS ŽVAIGZDŽĖ
Ofiso 735-4477; Res. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. of. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEEVerly 8-8946
Prīm. val. kasdien 6-8 v. v. šešt. 1-3 p. d. ir treš. uždaryta

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6182 So. Kedzie Ave., WA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepi, skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šešt. 12-3 v. p. d. Trečiadieniais uždaryta

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2856 West 63rd Street
Prīm. antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir šešt. uždaryta.
Tel. GROvehill 6-1595

DR. ALDONA JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marguerite Road
Valandos: 10-12 ir 2-5 v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Prīm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvių gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 p. p., 5:30-3:30 val. vak. Šeštad. 11-4 val., trečiadienį uždaryta.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-2 val. ir 6-8 val. vak. Belykus trečiadienį. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet. (Atostogose iki rugpjūčio 15 d.)

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KEDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7150 South Western Avenue
Prīm., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 5 v. / - 8 val. vakarais. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. d. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. d.
Ofiso tel. RE 7-1168. Res. tel. 289-2918.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HImlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirm., ketvirt. 5-8 antr., penkt. 1-4. Trečiadienį tik susitarus.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(7108 ir Campbell Ave. kampas)
Atostogose iki rugpjūčio 6 d.

savo autobiografinius bruožus. Kunigo misija ir poeto dalis; askeiškumo diktatas ir gaivus vitališkumas; meditacija apie esmės prigimtį, apie šaltinių šaltinius ir smagus nardymas žavioje, linksmoje natūralios egzistencijos upėje, kurią taip vulgariai vadiname gyvenimu — viskas tai dabar yra jau literatiškai apdorota esminių atsakymų "Altorių šešėlyje" sudramatizuotoms tėms.

▼ Vilniuje pradėti statyti nauji operos rūmai, kurių projektą paruošė N. Bučiūtė.

Ofiso telefonai — CL 4-2421
DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
Valandos: 1-3 p. p. Išskyrus trečiadienį

DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val. pirm., antr., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. r. Treš. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 Wes. 39th Street
Priešais Bv. Kryžius ligoninė
VAL. Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. r. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Piletinis akies ir pataško akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL. 1 val. p. d. iki 8 v. v. kasdien trečiadieniais uždaryta. Trečiadienį nuo 10-12 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-08 ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2860.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 6-4410
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos pirm., ketv. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. d. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos: kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Sekmad.: 2 v. — 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1228 ar PR 6-5877
Ofiso val.: Pirm., antr., treš. ir penkt. nuo 9 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. p. popiet. ir kita laiku — pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimnėja ligonitis tik susitarus.
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treš. ir šešt. uždaryta

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Trečiadieniais uždaryta

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 6-8.
Tik svarbiais atstikimais susitarus

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. d. ir 7 iki 8 v. r. Treš. ir šeštad. pagal sutartį.

MŪSŲ LITERATŪRA VOKIEČIŲ ENCIKLOPEDIJOSE

Nebe vien Donelaitis su Jonynu

BEN. BABRAUSKAS

Dingo Donelaitis, iškilo Jonynas

Rašau ne dėl to, kad norėčiau peikti praeitį ar girti dabartį: tenoriu tik konstatuoti.

Tuo metu, kada Lietuva džiaugėsi nepriklausomu gyvenimu, kada Voldemaras po Zėneva it imperatorius skraidė, kada Vokietijos pasiuntinys mandagiai lankstėsi Kaune, o Lietuvos — tą pat darė Berlyne, kada mūsų kylantieji kalbininkai, kaip Salys ir Skardžius, vyko lietuvių kalbos studijuoti į Leipcigą, — tuo metu, t. y. 1927, tame pačiame Leipcige vokiečių Bibliografijos institutas išleido septintosios laidos septintąjį tomą enciklopedijos, vardu Meyers Lexikon.

Die litauische Literatur ist unbedeutend

Vokiečiai gerai žinojo, kur yra Lietuva, patyrė, jog jina turi žasų, sviesto ir kitų ūkinių gėrybių perteklius, ir buvo įsitikinę, jog ji neturi jokios literatūros. Jeigu jie nebūtų aiškiai įsitikinę, būtų galėję kreiptis į tame pat mieste reziduojantį Leipcigo universiteto profesorių J. Gerullį, kad tasai bartarpiskai arba per savo lietuvių studentus tartų tikresnį žodį apie lietuvių literatūrą. Bet jie to nedarė, kadangi jiems buvo aišku, jog lietuvių literatūra yra menka, vienintelis pažymėtinas poetas tėra Donelaitis ("Die litauische Literatur ist unbedeutend, der einzige nennenswerte Dichter ist Donalaitis"). Taigi toji 12 tomų, neskaitytą kelių papildomų, enciklopedija apie visą mūsų literatūrą rašė tik dvi eilutes. Nė apie tą vienintelį Donelaitį daugiau nė žodžio. Beje, dar kelias eilutes pridėjo apie lietuvių tautosaką, suminėdami ypač jos vokiškuosius rinkinius. O tokia lenkų literatūrai skirta net šešios skiltys, taigi keliasdešimt kartų daugiau.

Suprantama, kad Lietuvos vyriausybės rūpėjo Vilniaus byla, Lietuvos pasiuntinui — prekybos reikalai, Lietuvos universitetas tenkinosi savo vidaus reikalais, į užsienius nekreipdamas dėmesio, o Leipcigo rezidentui lietuvių kalbos profesoriui buvo gal net patogiau dėstyti kalbą, kurios literatūra yra nežinoma.

ti bent vieną lietuvių — Jonyną, kuriam tegul ir kuklios, betgi iškalbingos dvi eilutės paskirtos: "Jonynas, Vytautas - Kazys, 1907, litauischer Graphiker; Holzplastiker". O juk 1945—50 m. Vokietijoje buvo ne vienas mūsų ambasadorius, bet tūkstantis. Tačiau ar mes užmezgėm reikiamus santykius su vokiečių leidyklomis, žurnalais, universitetais? Jeigu ne Jonynas su tom dviem eilutėmis, tai vokiečiai ma-

Prof. Antanas Maceina

nytu, kad lietuvių tautos visai nebėra, kad ji, lygiai kaip ir buvusi prūsų tauta, jau nurašyta į istoriją.

Bet liko dar Maceina su Griniu ir Ivinskiu

1949—51 m. visi bėgome jau antrą kartą: šįsyk iš Vokietijos. Ir liko tik Maceina ir dar vienas kitas vienstypis lietuviškas augalėlis, kaip tos kelios pušėlės Anykščių šilvelyje. Ir kaip tik tuo metu, 1951—54 m., broliai Hollinek Vienoje panūdė vokiškai išleisti didžiulį pasaulio literatūros enciklopedinį žodyną *Die Weltliteratur*, 2119 p.

Ir kai 1951 m. išėjo I tomas, šiame tepasirodė vienintelis tradicinis mūsų Donelaitis. Tada įvyko kažkas netikėto: Maceinai, matyti, užvirė kraujas, ir jis, metęs į šalį savo filosofines studijas, atsiminė lietuvių skolą ir atsidėjęs pasiėmė tolimesnę jam literatūros istoriko plunksną, parašydamas net iš tūkstų 4 puslapius apie lietuvių literatūrą, kur šalia Donelaičio suminėta bent 99 Nedonelaičiai ir dar net 20 atskirų straipsnelių apie svarbesnius. Štai tie išskirtiniai: Aistis, Baltrušaitis, Baranauskas, Binkis, Brazdžionis, Donelaitis, M. Gustaitis, Kirša, Krėvė, L. Pelėda, Maironis, Mykolaitis, Savickis, Sruoga, S. Ragana, Seinius, Vaičiulaitis, Vaižgantas, Vienuolis, Vydūnas. Apie tą veikalą plačiau esu rašęs *Drauge* tuo metu, kada jis pasirodė.

Die Weltliteratur sudaro istorinį posūkį vokiečių raštijoje apie lietuvių literatūrą. Pvs. Max Arnim *Internationale Personbibliographie* (Stuttgart: A. Hiersemann), kurios III tomas išleistas 1961 m., vokiečiai randa ir Brazdžionį, ir Maironį, ir Krėvę, prie kurių nurodytas vienintelis šaltinis — minėtoji vienišė *Die Weltliteratur*. Ir įvairūs kiti literatūros žodynai, atrodo, naudojami tuo šaltiniu.

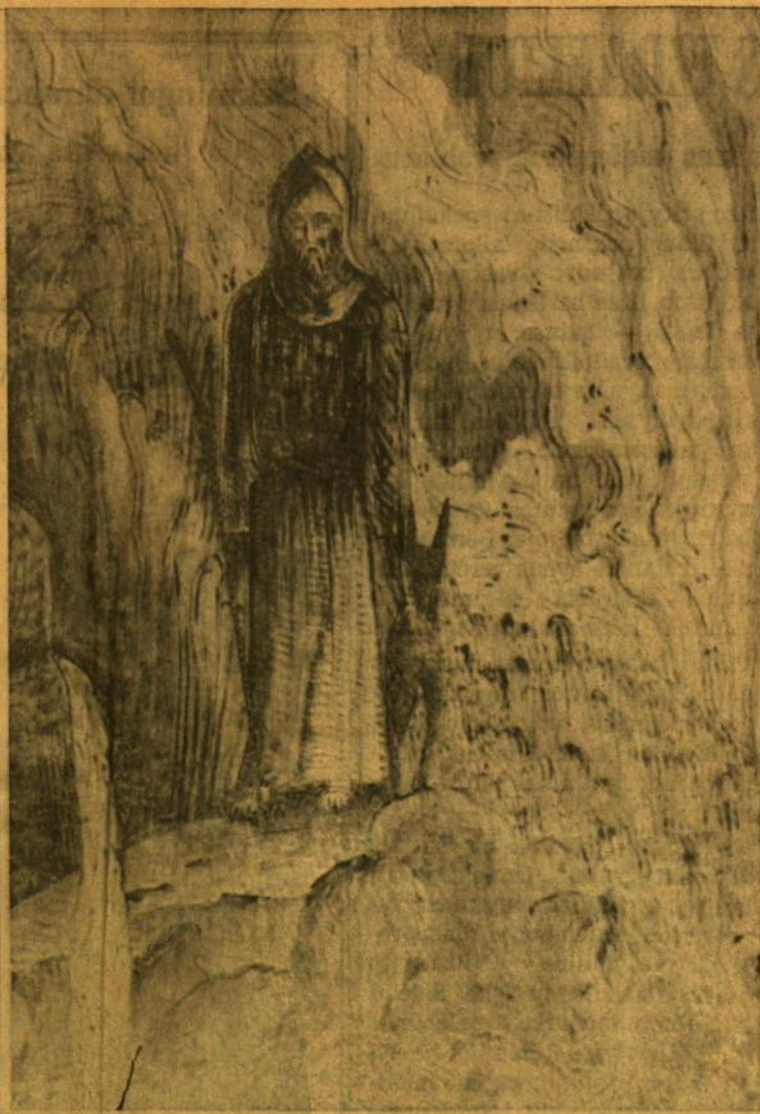
Zinoma, jei turėtume vokiškai ar angliskai išleistą mūsų specialistų lietuvių literatūros istoriją, reikalai dar pagerėtų. Reikia džiaugtis atskromis studijomis, skelbiamomis *Commentationes Balticae* žurnale, leidžiamame Bonnoje (paskutinė graži studija apie V. Mykolaitį Putiną, parašyta Jono Griniaus,

kad, neseniai tapęs vokiečių unto profesorium ir dėl to turįs savo, kaip filosofo, įsipareigojimus, dar kartą ir iš naujo parašė Herderiui straipsnį apie XX amžiaus lietuvių literatūrą ir apie 12 stambesnių rašytojų atskirus straipsnelius po 16—32 eilutes.

Lexikon der Weltliteratur im 20. Jahrhundert dviem tomais (1096 ir 1326 skiltys) išleistas Herderio leidyklos (Freiburg-Basel - Wien) 1960 ir 1961 m. Čia Maceina vokiečius supažindina su šio amžiaus lietuvių literatūros linkmėmis, išskelbiamas Vaivorykštė, Pirmąjį Barą, Keturis Vėjus, Trečią Frontą ir kt.

Atskirai aprašyti Aistis, Baltrušaitis, Brazdžionis, Bradūnas, Būdavas, Dovydenas, Jankus, Krėvė, Maironis, Mykolaitis, Sruoga, Vaičiulaitis. O viso straipsnio rėmuose minimi (iš eilės) šie rašytojai: Herbačiauskas, Vaižgantas, Petkevičaitė, Pečkauskaitė, Vienuolis, Binkis, M. Gustaitis, Kirša, Buivydytė, Boruta, Tysliava, Savickis, Seinius, Ramonas, S. Nėris, Miškinis, Bilūnas, Grušas, Zemal-

ne pkaistas, o komplimentas,

sv. Pranaškus

Mik. Ivanausko liepsnos tapyba medyje

išleista kaip tik neseniai), tačiau ir o neužtenka.

1955 m. Stuttgarte išleista Franz Iennartz 750 p. knyga *Auslaendische Dichter und Schriftsteller unserer Zeit*, kur tarp 30 rašytojų nerandi nė vieno lietuvių, bet randi latvę Zentā Laurinā, Mūsiškių nėra, o latvė atsirado tik dėl to, kad jos daugybė knygų yra išleista vokiškai. O ką mes čia padarėme?

Beje, kaip kūrtoja, o gal kaip staigmena, reikėtų pažymėti, kad vis dėlto ir čia atsirado vienas tikai lietuvių kilmės rašytojas, larj net ir Vaičiulaitis, tur būt yra linkęs laikyti prancūzais G. Apollinaire.

Jeigu aš Dostojevskio ar Kanto lietuvišką kilmę rašome daugiausiai patys, tai čia nesuinteresuoti vokiečiai aiškiai parašo, jog prancūzų žymusis modernistas poetas Apollinaire iš tikrųjų yra Kostrovickis, 1880 Romoje gimęs nesantuokin lietuviškos bajorės (ir Italio kėninko) sūnus.

Vi tik mūsų amžiaus rytojų net pusšimtis

Vė tam pačiam Maceinai ne pkaistas, o komplimentas,

LIETUVIŲ KALBA PENSILVANIJOS UNIVERSITETE

Lietuvių kalba, kaip senoviskiausia iš visų gyvųjų indoeuropiečių kalbų, turi didelės reikšmės lyginamajam kalbų mokslui. Jau nuo XIX a. galo ji buvo dėstoma didžiuosiuose Vakarų Europos universitetuose, kaip pvz. Paryžiuje, Leipcige, Berlyne ir kt. JAV lietuvių kalbos filologinį kursą dar prieš pirmąjį Pasaulinį karą Princetono universitete skaitė vėlonis prof. Benderis. Pensilvanijos universiteto indoeuropiečių kalbotyros katedroje po pirmojo pasaulinio karo lietuvių kalba visų pirma buvo retkarčiais dėstoma prof. Kento, garsaus lotynisto ir sanskritisto, o nuo 1938 m. prof. A. Senno, dešimtį metų profesoriavusio Lietuvoje.

Po karo 1947 m., įkūrus Slavų ir baltų studijų skyrių, profesoriais buvo pakviesti Vincas Krėvė - Mickevičius ir Antanas Salys. Pirmą kartą JAV lietuvių kalba, kartu su latvių ir prūsų kalbomis Pensilvanijos mokslo planuose įvesta pastoviu dėstomuoju dalyku. Lietuvių kalbos kursas kas antri metai dabar skaitomas prof. A. Salio. Tą kursą 15 metų būvyje Pensilvanijoje yra išklauses geras puskaip studentų, daugiausia amerikiečių, besispecializuojančių lyginamojoje kalbotyroje ir slavistikoje. Jų tarpe ir apie dešimt lietuvių, keli net antrosios ir trečiosios kartos Amerikos lietuviai ir lietuviaitės.

Ateinančiais 1965/66 mokslo metais vėl Pensilvanijos universitete skaitoma lietuvių kalba, tvarkaraštyje pavadinta: Baltic 531: Lithuanian. Tai yra dviejų valandų kursas, dėstomas rudens ir pavasario semestru, tuo tarpu numatyta ketvir-

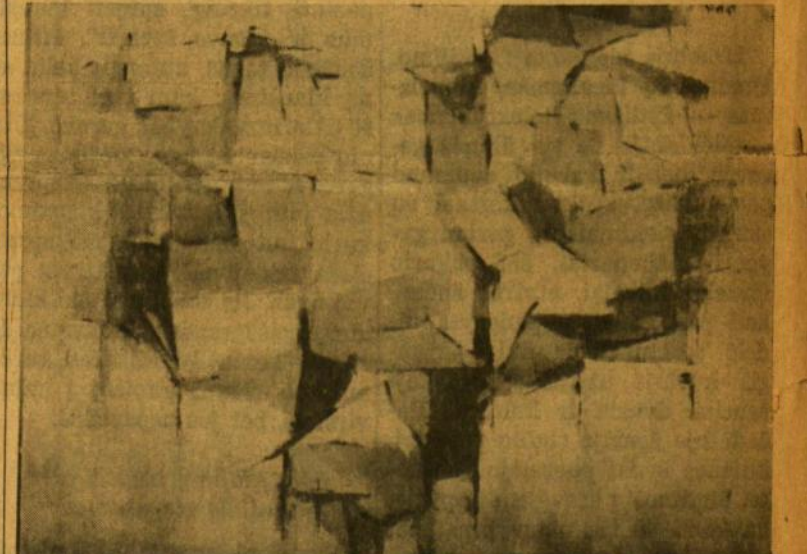
tadieniais 2—4 po pietų. Išklauses kursą ir išlaikę egzaminus studentai gauna du įskaitinius vienetus (two credit units). Šį rudenį gera proga ir Pensilvanijos universitete studijuojantiems lietuviams pasitobulinti gimtoje kalboje, įgyti platesnių žinių mūsų rašomosios kalbos srityje ir kalbos istorijoje.

Atskirai su dėstytoju susitarus, paskaitose galėtų dalyvauti ir ribotas skaičius lietuvių studentų, studijuojančių kitose Philadelphiajos ir jos apylinkės aukštosiose mokyklose. Informacijų tuo reikalu galima kreiptis į prof. Salį, raštu 206 Wayne Ave., Springfield, Pa., arba ir telefonu Kingswood 4-1285.

KRONIKA

● Penktame Lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavime Detroito bus vėžio ligos simpoziumas ir svarstymai — kas naujo vėžio diagnostikoje; šioms posėdžiams vadovaus dr. J. Valaitis; apie virusinę vėžio ligos etiologiją kalbės dr. V. Pavilainis; kas naujo vėžio ligos rentgeno terapijoje — nušvies dr. E. Ringus ir dr. V. Vaitkevičius; apie šių dienų pavergtą Lietuvą ir išvėžio kalbės dr. V. Vardys; apie lietuvių gydytojų draugiją ir jų visuomeninę veiklą referuos dr. V. Tauras, Gydytojų raštų ir medicinos leidinių parodą ruošia dr. M. Budrienė. Posėdžiai prasidės registracija rugs. 4 d. 1 val. p. p. Stouffer's Northland Inn viešbuty. Tęsis dvi dieni. Rugs. 5 d. koncerte dainuos solistė D. Stankaitytė.

● Dr. St. Biežis po operacijos tiek sustiprėjo, kad rengiasi drauge su dr. Budriais vykti į Liet. gydytojų s-gos suvažiavimą Detroito.

Vida Misūnaitė

Baldai (aliejus)

Afrikietiškoji apybraiža

Vienos kelionės išpūdžiai

A. GLADKAUSKAS

(Tęsinsys iš praėjusio šeštadienio)
— Man atrodo, kad didžioji to neramumo priežastis Rodezijoje yra tai, kad mažai negrų priklauso unijai, todėl taip mažai uždirba ir pyksta, kad baltieji rūpinasi negrais kaip mažais vaikais.
— Esate iš Amerikos? — su nauja pagarba jis kreipiasi į mane.
Atvažiuoja autobusas, ir nutraukę visas diskusijas, sėdam ir važiuojam per sieną į Zambiją.

★

Livingstonas yra gyvas miestelis, kurio pulsas aiškiai matuojamas judriai išsvystytai prekybos namais abejeje Livingstono kelio pusėse. Žmonės maišosi pro vienas kitą. Prekės eina iš rankų į rankas. Pilni užsidedę veidai ieško progos įrodyti savo vertę.

— Tai jūs priimsit pas save dirbti šį mano draugą, — sako afrikietis krautuvės vedėju.

— Taip, taip. Teateina pirmadienį, galės pradėti dirbti, — indas jam atsauna.

— Gal ir man ateiti? — klausia afrikietis.

— Ne, nereikia.

— Bet ar jūs jį atpažinsit, kai jis vienas ateis?

— Taip, taip. Atpažinsiu.

— Labai dėkui, — sako afrikietis ir, at-

sisveikinę indą, abu afrikiečiai išeina. Per eina skersai kelią ir pasuka prie autobusų sustojimo vietos. Prie jų dar prisigretina vyras su maišais, pilnais maisto ir rūbų, sekamas keturių vaikų ir žmonos su kūdikiu ant rankų, kuris jau pradeda verkti. Žmona liepia vienam vaikui patiesti kilimėlį ant šaligatvio, o pati atsėdus atsiseiga savo liemenę ir, ištraukus vieną krūtį, patenkinta žindo savo kūdikį. Laimingasis darbo žmogus kalbasi su jos vyru ir stengiasi įtikinti save, kad jo žmonai nereikės taip elgtis, kol jis dirbs ir ja rūpinsis.

Bet Afrika visai kitaip atrodo šalutinėse gatvėse. Ten, kur indai, atidarę krautuves, sėdi prieblandoje, apsupti įvairių prekių, ir tik jų žibančios akys dusliai seka tuščią gatvę. Gatvės priangiuose guli išsitiesę afrikie-

Gatvė Livingstonė

čiai, kiekviena judesiu stengdamiesi atpėti krautuviniū norą uždegti šviesą ar ką nors kita daryti. Einu gatve, o krautuvinių šviesosga ir gėsta, o nužeminti judesiai kviečia vidun. Ir dar kitaip Afrika atrodo mufuje. Ten, kur pirmieji žmonės, susirinkę e ugnelę, sėdėjo, medžiojo žvėris ir gyno nuo gamtos nesuprantamos jėgos. Per stancius metų jų kultūra buvo tik žemėsūlūra. Bet atėjo arabai, vokiečiai, anglai žemę pavirto karo lauku. Ne visi laiką pradai praeina nepastebėti. Kas žino? Galiu papročių ir tradicijų išlaikymas gyve žmonėse turi savo reikšmę, kaip tas melis, Livingstone pašonėje, iliustruojęs spalvingus anuos laikus, išstatyčius šiejuje. Ir visai kita Afrika glūdi prie torijos krioklio, kur suvenyrų pardavėjungiasi su pačiu kriokliu. Medžio drožiai, karoliai ir papuošalai — visi už vieną.

— Kijūlai už tą veido kaukę?

— Štrauzas paveikslas. Rankų darbo. Visai pį Ar turi kokį seną kostiumą ar bent ke? Už kelnes ir 4 svarus atiduosiu net šveikslą

Pavė matau saulę, besileidžiančią į Zambežę, kur mėlyna platuma, atrodo, laikosi ša tik auksinio saulės siūlo. Bet atiduoti kelnes... Neateina į galvą mintis, kad čia be kelnų skristi į Johannesburge kelnų, kaipgi čia dabar...

★

Susinimas, kone pamišimas jaunavedės m, kuri po 6 mėn. vedybinio gyvenimo ažiavo prie Viktorijos krioklio praleisto medaus mėnesio savaitgalio. Ir dabartu skrendam: jie į Lusaką, aš atgal įbury, iš kur pasileisiu į Johannesburgonės metu ji suseraga oro liga.

Ji baiminasi ir jaudinasi, kad vyras kreipia į ją tiek daug dėmesio.
— Nesijaudink, — aš jai sakau, — tokios ligos užpuola tik geriausius žmones. Išsitiesk, kiek gali, ir atsigulus ramiai gulėk, nebijodama savo minčių.

— Dėkui. — Ir jie nueina į lėktuvo priekį, kur ji, laisvai išsitiesus, pamažu gurknoja šalto vandens stiklinę. O mes valgome pietus. O stiprus ir karštas mėsos kvapas, užsiraitys apie nosį, verčia alkį ant šono ir, pargriovęs jį, skaniai slenka į vidurius su kiekvienu kąsniu. Jie išlipa Lusakoje, Zambijos sostinėje, kur botanikos sodas išdidžiai pristatomas turistams kaip viena iš įjymybų. Aš skrendu toliau į Salisbury, kur randu sugedusio Amerikos sprausminio karo lėktuvo igulos narius, besisukinėjančius aerodrome.

— Mūsų bazė yra Afrikoje, — sako jaunasis eilinis kareivis, — aš dažnai atvažiuoju į Salisbury. Už 3 mėn. baigsiu savo tarnybą. Man net prižadėjo darbą viena automobilių taisyimo įmonė. Man čia patinka. Aš nežinau, ką veikti namuose. Iš kur jūs, iš Rodezijos?

Tipiškas turgus Afrikoje

— Gera sugrįžti atgal į Durban, — sako priešais mane sėdinti moteris, mums važiuojant autobusu iš aerodromo į patį miestą, ir užsūrūko cigarete. — Gali laisvai autobuse rūkyti, niekas tau to nedraudžia. Ji atsilošia kėdėje, sudeda koją ant kojos ir tingiai dūmuose žiūri pro langą. Pro mus lekia namai, mašinos ir vaikai. Keičiasi vietovės. Čia gyvena tik tai tie afrikiečiai su savo specialiais autobusais ir autobusų sustojimais. Šoferis pasuka kairėn. Mes sekam geležinkelio bėgius. Išsikusinėję pro aukštus

(Nukelta į 4 psl.)

SOCIOLOGAS APIE PAVOJUS IZRAELIUI

Žydas mokslininkas kelia ir krikščionių išsklaidytoms tautoms įsidėmėtiną problemą

Prancūzijos žydas, sociologas Georges Friedmannas šiemet išleido knygą išsisklaidytoms tautoms. Ne knygos antraštė, bet keliamieji klausimai ir svarstymai atkreipė europiečių dėmesį. Prancūzų, vokiečių, anglų ir kitų tautų spaudoje knyga sulaukė rimto vertinimo.

Jos kai kurie išvedžiojimai primena dar prieš karą, 1938 m., buvusį pašnekesį su Lietuvos žydaus, kurie lankėsi Izraelyje, Anglijos mandate. Vienas dalyvių atvirai kalbėjo: "Izraelyje telkiasi baltieji, geltonieji ir net juodieji žydai, kurie praityje gyveno skirtingu gyvenimu. Palestinon atsienešė savybės tautos, kurioje jie užsi-sklandę gyveno. Lietuvos žydam ten daug kas svetima. Jie pasi-žymi sąžiningumu, todėl litvaikai skiriami kasininkais. Atski-rų kraštų žydai, praslinkus dešimtmečiams, Izraelyje sudarys naują lydinį, kuris, greičiausia, nutrauks ryšį su praeitimi".

G. Friedmannas, knygą be-rašydamas, praėjusiais ir šiais metais lankėsi Izraelyje. Jis ten vyko studijuoti ne apokalip-sinio žydų tautos naikinimo, ku-rį vykdė Stalinas ir Hitleris, ne politinės raidos ir pavojų iš ara-bų pusės, ne naujos valstybės ūkinės ir kultūrinės pažangos, bet žmogaus, naujo žydo, jo gal-vošenos ir siekimų. Jo studijos Izraelio žmogaus ir žydų, gyvenančių kitose tautose, nusigrę-žus nuo ghetų, buvusių Rusijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ar Veng-rijoje, pakrikus griežtai visiškai uždarami žydiškam bendruo-meni ir hasidiškam, ortodok-siniam tikėjimui, autoriui kelia nuogaštį ir net baimę, kad žy-dams pasmerktą išnykti.

Kankinanti baimė

Izraelyje siekiama iškilimo. Pradininkų idealizmas, kibuciz-mas — žydiškas kolektyvizmas — siekiantis ne tik ūkinės ge-rovės, bet ir karinio saugumo pasieniuose, ryškiai kertasi su asmens siekimais — geriau gy-venti. Aškenaziai, šio pokario Izraelio kūrėjai, atvirai šneka, kad per 17 metų padaryta di-delė technikos ir ūkio pažan-ga, kurioje užtroško žydiškoji tautinė dvasia ir kultūra. Pa-žadėtoje žemėje sudilo polėkiai, kuriuos žydai puoselėjo ghetuo-se, šimtmečių srovėje. Ši apraiška kelia ne tik nusivylimą, bet ir baimę idealistams, svajoto-jams, siekusiems žydų tautinio židinio. Izraelyje asmeninės ge-rovės, "American way of life", jau nustelbia žydų tautos idea-lus.

Georges Friedmann kelia eilę klausimų: "Ar Izraelio prisikė-limas užtikrins žydų tautai am-žinumą, bus kartinu akmeniu

GEDIMINAS GALVA

tikintiems žydam? Ar 2 mil. žy-dų sutelkimas patarnavo sukur-ti naują jų tautiškumą su nau-jais fiziniiais ir psichiniais bruo-žais? Ar Izraelio jaunuomenė save laiko žydaus? Ar žydai pa-sirinko ryškų kelią į žydiškąji mistiškumą, kuris brendo pra-icityje, jo sociologiją ir psicho-loginį krypsnį? Ir pagaliau, ar žydai, palinkę į naują kryptį, galės atsispirti antisemitiz-mui?" Šie klausimai svarstomi jo knygoje.

Autorius yra nuomonės, kad savo valstybę sukūrusi žydų tauta jau nebegali šnekėti var-dan visų žydų, t. y. atstovauti visai žydų tautai, išsklaidytai plačiame pasaulyje. Jis net tei-gia, kad Izraelio žydai, praradę žydiškąjį tikėjimą, jau nebėra pilna žodžio prasme žydaus, nes jie atsisako istorinio pašauki-mo.

Dvasinis pakrikimas

Net Yishar Smilansky, knes-eth (parlamento) narys ir Ma-pai jaunuomenės vadovas, ne-randa atsakymo į klausimą. Jau-nimas siekias išsiblaškyti, "ge-ro laiko praleidimo", vengias vienatvės, atšlyjęs nuo ortodok-sinio žydų tikėjimo, tikybinės bendruomenės. Jaunimas neten-kaš asmeniškos atsparos. Žydai, sukūrę savo valstybę, naudoja-si JAV žydų medžiagine para-ma, tačiau atsiduria dvasinėje tuštumoje. Ir autorius daro toli siekiančią išvadą: "Mūsų kar-ta pergyvena ne medžiaginį skurdą, bet dvasinį pakrikimą. Šio meto esminis uždavinys — pažinti tikrovę, spręsti klausimus ir į save žvelgti". Kitais žodžiais tarus, autorius kelia se-ną klausimą: kam turi tarnau-ti ūkis ir valstybės gerovė. Ūki-nių priemonių panaudojimas tik gerovei sukurti dar neišsprend-žia tautos paskirties klausimo, kurio, autorius nuomone, spren-dimo atidėjimas esąs tikrai pa-vojingas. Jis sako, kad šio klau-simo neišsprendus, kiekviena Iz-raelio karta lyg Sifizas turės amžinai ridinti akmenį į kalno viršūnę, bet jos nepasiekti.

Persikiojimų tragedija ir tautinis atsparumas

Pseudonimu Rabi išleistoje knygoje prisipažinimas vertas dėmesio: "Antisemitizmas yra neatskiriama mūsų buities dalis" (Anatomie du judaisme francais, 230 p.).

Žydai išsilaikė tūkstančius me-tų uždaroje bendruomenėje, ku-ri buvo gyvai susieta su jų tikė-jimu. Jie išsilaikė ne laimėjimais

ūko srityje (iškilti ar spekuliuoti, ūkinę priemonę laikant jau tikslu), bet savo dvasiniu išsi-skyrimu. Kas beįsiskaito antise-mitizmą, — ūkinės ar žydų iš-skirtino nusiteikimo sąlygos, — žydų manymu, jis sustiprina tau-tinę žydų savijautą. Ten, kur nėra antisemitizmo, per ilgesnį tarpinį žydai ne tik įsijungia į vyraujantios tautos gyvenimą, bet ir paskęsta joje. Persekioji-mai ir kančia žydus verčia vidi-niai atsinaujinti, atgimti "pa-šauktos" tautos tikslams.

Štai kodėl autorius susigvyvena su žydų tautos tragedija, jos persekiojimais ir nuolatiniais bandymais, kurie primena atlik-ti jos istorinį, išskirtinį uždavi-nį.

Autorių gąsdina ne išorinis siausmas, žydų persekiojimai, bet žydų vidinis sunykimas Iz-raelyje ir vadinamoje diasporoje. Dvidešimtam civilizacijos amžiuje, kuris pasiekė didelių laimėjimų technikos, medicinos ir ūkio srityje, ji domina ne žy-dų ūkinis laimėjimas, bet misti-nis pakėlimas akių į aukštumas ir išlikimas žydaus. Šiame pokar-ryje, kai antisemitizmas yra pa-žabotas, jis mato pavojų žydam nutauti. Jis išryškina svarbius uždavinius dvasinį pakrikimą pergyvenančiam Izraeliui, jo va-dovaujama tautiniam sambruz-džiui, tautinei propagandai. Pri-mena, kad esmine atspara lieka tautiškai sąmoningas žydas, ku-ris laiko iškėlus galvą virš nūdie-nės plokštumos ir savo mintyje bei širdyje atgaivina praities žydiškąjį mesianiškumą, kuris dabar blanksta Izraelyje, nauja-me žydų židinyje. Ne naujoji valstybė, jo manymu, išgelbės pasaulio žydus, bet išblaškymo žydų tauta išgelbės Izraelį.

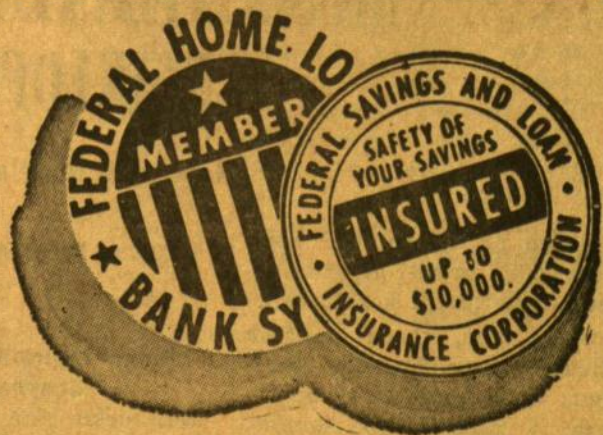
Autoriaus svarstymai ir išsa-mus jų pagrindimas turėtų aptil-dyti neatsakingas šnekas apie galybę žydų bendruomenės, kuri pergyvena pakrikimą. JAV žy-dų ūkinė ir politinė įtaka nūnai yra didelė, tačiau taip pat ryš-kus šio krašto žydų visuotinis įsijungimas į "American way of life", kuriuo jie daug laimėjo trumpalaikėje šuolyje, bet ne-abejotinai pralaimės ilgesniame įsibėgėjime. Jei šiame krašte ir pasireikštų antisemitizmo ban-ga, "neatskiriama žydų tautos gyvenimo dalis", vargu besugrą-žintų jiems tikėjimą, nes kelias į ghetą jau seniai užžėlęs.

Georges Friedmann, *FIN DU PEUPLE JUIF?* Gallimard, Col-lection Ideas, 375 p. Paris, 1965 m.

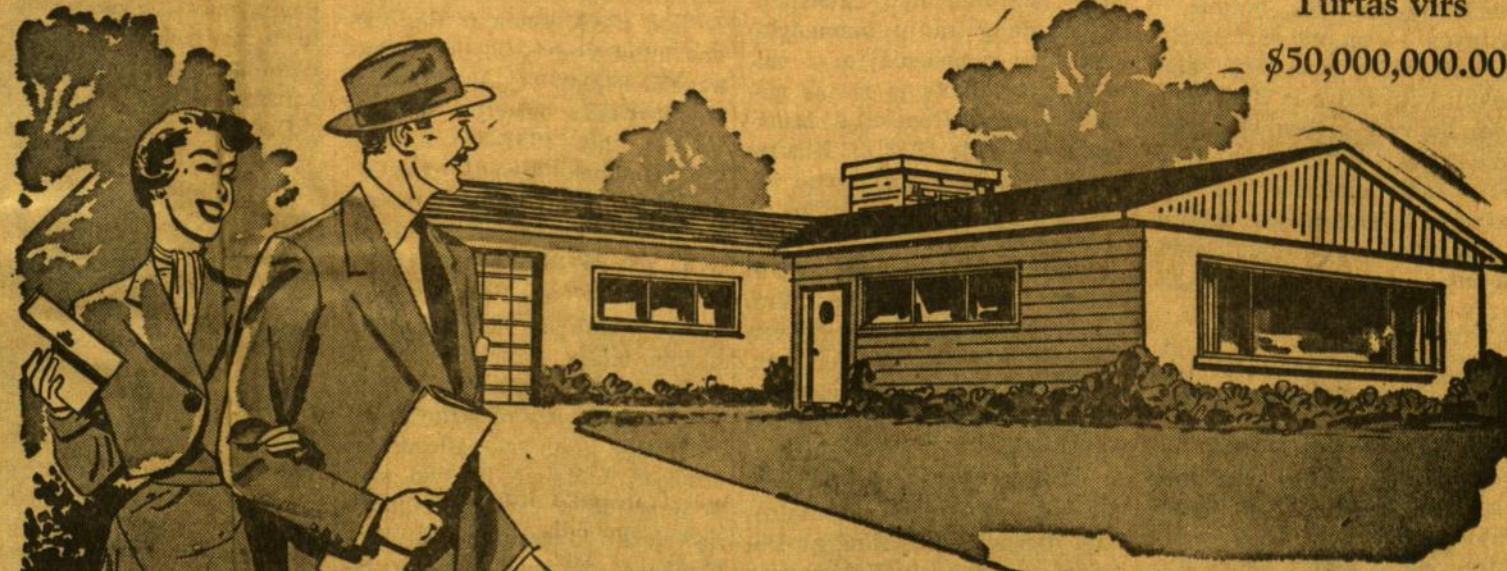
▼ A. Lagunavičius išvertė F. Dostojevskio romaną "Jaunuolis".

Sėkmingai darančią biznį ir aptarnaujančią
lietuvius virš 40 metų

Kai ruošiate planus ateičiai, turėkite galvoje
kaimynystėje esančią finansinę įstaigą —
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Turtas virš
\$50,000,000.00

- KURIOJE JŪSU, KAI TAUPYTOJO, pinigai yra geriau-
siai apsaugoti ir neša Jums papildomas pajamas.
- PRAKTIŠKA — galite taupyti bet kokią sumą bet ku-riuo laiku, pagal Jūsų taupymo planą reikalavi-mus.
 - PELNINGA — didesnis negu vidutiniškai mokamas dividendas du kartu į metus pridėdamas prie Jūsų saskaitos leidžia lengviau siekti tikslų.
 - PARANKI — vieta patogiai ir šalia įvestas taupymo paštų skyrius leidžia dar daugiau sutaupti.
 - SAUGI — nes visos santaupos iki \$10,000.00 apdraustos valstybinės JAV valdžios įstatog.
 - KAI NAMŲ PIRKEJAS Jūs galite gauti paskolą pagal savo reikalavimus ir paruoštą biudžetą.
 - NAMA GREICIAU ĮSIGYSITE, nes mūsų paskolos lei-džia greičiau išmokėti skolas ir tapti šviningu.
 - ĮSIGYSITE JI LENGVIAU, nes mūsų ir nuomą panašūs mėnesiniai išmokėjimai apima paskolą, nuosimčius ir kitus mokesčius.
 - ĮSIGYSITE JI BE ROPESČIŲ, nes kaimynystėje esanti draugiška mūsų įstaiga yra pasiruošusi Jums pa-tarnauti.

Čia pateiktas turimų patarnavimų sąrašas:

- Bonai mokslui bagti
- Paskolos namams
- Kalėdų Klubas
- Atostogų Klubas
- Seimos apdrauda
- Notaro patarnavimas
- Visokių rūšių apaudos
- Nemokamas kamrys susirinkimams
- Mokame čekius triuodame nariams specialiu Money Orderiu
- JAV pašto ženklai
- Parduodame ir iškame JAV bonus
- Du dideli kiemai automobiliams pastatyti
- Vokai taupyti paš
- Saugios depozitų d
- Keleivių čekiai.

JOHN PAKEL
Chairman of the Board

CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Avenue

Tel.: GR 6-7575

VALANDOS:

PIRMADIENI . . . 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
ANTRADIENI . . . 9:00 A.M. — 4:00 P.M.

TREČIADIENI visą dieną uždara.
KETVIRTADIENI . . . 9:00 A.M. — 3:00 P.M.
PENKTADIENI . . . 9:00 A.M. — 3:00 P.M.
SEŠTADIENI . . . 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

AFRIKIETIŠKOJI APYBRAIŽA

(Atkelta iš 3 psl.)

sandėlių pastatus, išvystam plačias alėjas, pamatant atbanguojančią jūrą. Vėl į kairę. Aplink miesto sodo aikštę su fontanu. Sus-tojam prie Pietų Afrikos oro linijų pastato. — Labai gaila, bet mes neturim rytoj jums laisvų vietų grįžti atgal į Johannesburgą, — man sako patarnautojas. Reikės va-žiuoti traukiniu. Lauke miesto rotušės bokš-tas išmuša pusę vienuoliktos, pranešdamas, kad tai sekmadienio vėlus, saulėtas rytas.

"Pirma išsukite savo numerį, o kai atsi-lieps signalas, tada įmeskite tridentinį pini-gą", skaitau instrukcijas, kaip naudotis Durbano telefonais.

— Alio.
— Ar tai tu, Eleonora?
— Taip, tai aš.
— Čia Paulius.
— Kas?
— Paulius iš Nassau, atsimeni? Sakiau, kad atvažiuosiu kovo pabaigoj.
— Oo, bet tu taip greit atvažiavai. Aš visai nesitikėjau.

Durban miesto centras

Pirmas autobusas ir yra Marine Pa-rade iškaba.

— Aš noriu važiuoti iki po sustojimo už Edvardo viešbučio.

— Trys centai.

Nueinu į galą autobuso, tobusai plau-tūs. Dešinėje pusėje sėdynsturiem žmo-nėn, kairėje dviem. Šalia nėra atsisėda skrybėliuota, su baltom pirm panelė. Ji žvilgtėri į mane ir šypstelėjūri į priekį.

— Graži diena.
— Labai.

— Ar žinote, kur yra Edvo viešbutis?

— Taip.

— Man reikia išlipti prieš sustojime už to viešbučio.

— Tai bus trečias sustoji nuo čia.
— Gera žinoti.

— Iš Amerikos?

— Taip, iš Detroito.

— Matyti.

— Ar pažįstate Amerik

— Taip, aš dėstau geogr. mokykloje, tai žinau, kur yra Detroitas

— Detroitas yra daug esnis, negu geografijos vadovėliai jį rėia.

— Aš manau.

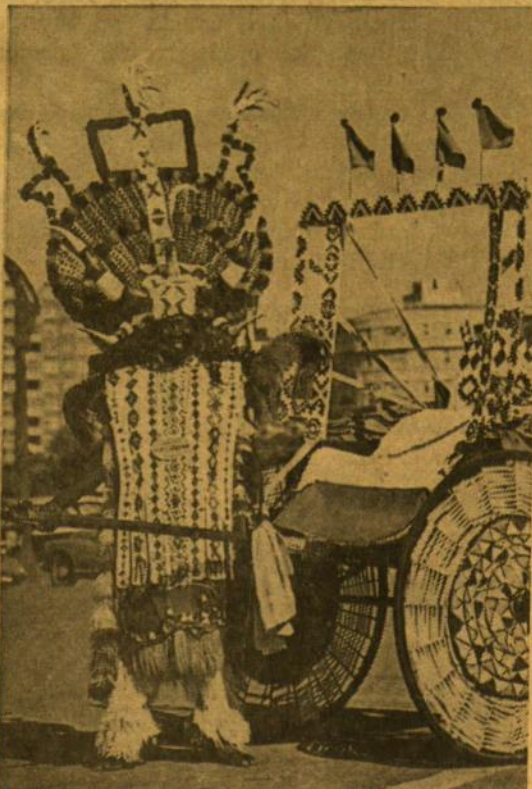
— Ir Durban yra gražestas.

— Taip, bet štai ir Edvaviešbutis.

— Kodėl jis negalėjo būr toliau.

Ji sėdi sudėjęs rankas, kbaltos pirš-tinaitės, prisiglaudusios pričiai mels-

vos suknelės, dvelkia ramia elegancija. Ir kaip visa tai toli nuo basos Zulu moters, ap-sivilkusios spalvomis numarginta suknele ir susirišusios savo galvą balta skarele, einan-

Išpūdingas ir linksmas rikšlininkas Durbane

čios gatve ir pardavinėjančios karolius ir apyrankes. Imk už 10 centų. Bet ji niekuo-met neturi gražos. Pasilaikyk tą 25 centų pinigą. Kieti viešbučio akmeniniai laiptai pa-mažu šyla prieš saulę, traukdami vasaroto-jus prie vandens, kuris skersai gatvės at-šniokščia ir didelėmis bangomis sustabdo drąsius plaukikus, pririšdamas juos arti prie kranto, kad kartais, toli išplaukę, neužtik-tų ryklio, tykančio savo aukos. Daugelis su-augusių ir vaikų maudosi baseine, kuris, atitvertas nuo jūros, yra lyg ir kitas pasa-lis. Gatvėje stoviniuoją indai ir afrikiečiai, ramiai atsiremę į suolą, ant kurio užrašyta "tik europiečiams", žiūrėdami žemyn į besi-maudančius baltus kūnus. Prieš mane šoki-nėja, užsidėjęs baltą kaukę, vyras, temp-damas dviejų ratų vežimėlį. Aš tave pave-žiosiu. Pigiai. Jis nusiima savo kaukę, ir dideli prakaito lašai skuba žemyn jo juodu žandu ir kaklu, susigerdami į kailinius, ku-rie, apsiūti įvairiomis spalvomis, padaro vy-rą panašų į ištrenuotą mešką cirke, šoki-nėjančią žiūrovų malonumui. Tik jo basos kojos nesiderina nei prie kailio, nei prie kaukės. Pagaliau jis nueina prie būrio ki-tų panašų sutvėrimų, tempdamas ir tam-pomas savo vežimo, kuris kas kelintas žings-nis nusvyra atgal, iškeldamas savo vežiką į orą.

(Bus daugiau)

INŽ. M. IVANAUSKO „LIEPSNOS“

J. DAINAUSKAS, Chicago, Ill.

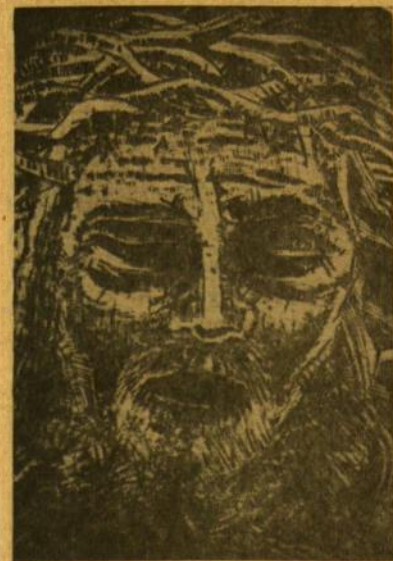
Mikalojus Ivanauskas

Inž. Mikalojus Ivanauskas — tai rengėjas pirmosios apžvalginės Lietuvos architektūros parodos Brazilijoje, Sao Paulo mieste, Mokslo ir Technikos Muziejaus rūmuose, įvykusios 1957. X. 19—1958. I. 6 d., kurią, pagal oficialią muziejaus registraciją, aplankė per 600,000 žmonių. Čikagiškiams jis pažįstamas kaip 1964. III. 7—15 d. įvykusios lietuvių dailininkų religinių kūrinių parodos direktorius. Šį kartą inž. M. Ivanauskas kalba savo paties meniniais kūriniams, kurių paroda įvyksta Cicero mieste š. m. rugpjūčio 28—29 ir rugsėjo 4—5 dienomis.

Nauja technika

Toji paroda įdomi ne vien tik meno atžvilgiu, bet ir kūrybos technika, kurią panaudojo inž. M. I. Pirmu žvilgsniu tai būtų it savotiški grafikos kūriniai, atlikti natūralaus medžio lentose, medienos bei presuoto medžio, presuotų drožlių, kamščio ir „celotekso“ plokštėse, kartono ir popieriaus lapų. Čia rudos spalvos vaizdas, kūrinyje atsiranda ne dažų ar tušo pagalba. Jis „nupieštas“ karščio, liepsnos, kurie, igudusio menininko rankos vedami, davė tą savotišką tapybos būdą.

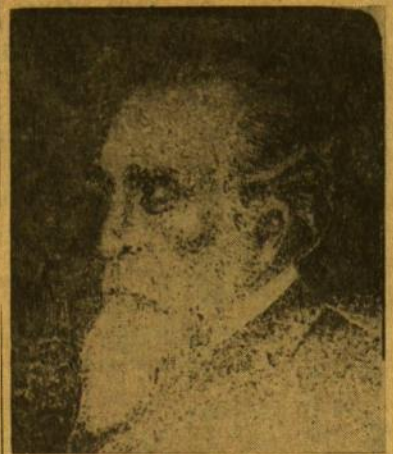
Karštis, liepsna atliko dažų, tušo vaidmenį. Gi teptuko pareigas atliko įkaitinta viela, įkaitintas atsuktuvais, elektrinis litavimo prietaisas, litavimo liepsnosvaidis, kurie savo įkaitintu paviršiumi ar liepsna paliesdami lentą, plokštę, josios paviršiuje išdegina linijas, brūkšnius, ruožus, dėmes su

Kančia Mik. Ivanausko liepsnos tapyba medyje.

didžiule spalvos stiprumo skale, pradedant tik pastebimu medžio, plokštės paviršiaus parudavimu ir baigiant giliu, apanglėjusiu, pajudavusiu išdeginimu, teikiančiu paveiklo paviršiui net reliefa.

Inž. M. I. tą savo tapybos techniką pavadino liepsnos tapyba. Esmėje, tai būtų svilvinimo, apsvilvinimo technika, nes įkaitintas metalas ar liepsna tik daugiau ar mažiau nusvilina apdirbamos plokštės paviršiu, gi ieškant naujų tekstūros efektų

Dr. J. Basanavičius M. Ivanausko liepsnos tapyba medyje

ir dar didesnio spalvos tirštumo ar subtelingumo, taikomi įvairūs papildomi deginimo būdai, pvz. vartojant skystą šviną, įkaitintus metalo gabalus ir t. t.

Kataloge ir tikrovėje

Tos parodos katalogas pateikia gana daug tos kūrybos pavyzdžių, tačiau neperduoda jų paveikslų gyvumo. Taip, paveikslai! Mes buvome papratę žiūrėti į ornamentų, papuošimų išdeginimą medyje kaip į prietaisų meno gaminių paruošimo techniką, taikomą dėžėms, lėkštėms, taurėms ornamentuoti, regimai netinkančiai paveikslų kūrybai. Tuo tarpu inž. M. I. parodė arti dviejų tų mažesni ar didesni formos paveikslus, kurių technika faktiškai nepaprastai įvairūs. Vietoj jų prklauso nuo darbo technikos pavartotų įrankių, o kiti nuo medžio, plokštės struktūros. Ant popieriaus, kartono susidaro vaizdas ir tai būtų tušo tapyba ar aquatinta. Natūralaus medžio lentose papildomus elementus įneša natūralūs medienos sluoksniai. Meniškas suderinimas natūralių linijų su

svilvinimo linijomis duoda dar naujas formas.

Liepsnos tapybos galimybės

Meno stiliaus ir turinio atžvilgiu parodai pateikti paveikslai yra labai įvairūs. Inž. M. I. mažiau rūpi kurio nors vieno tapybos ar grafikos stiliaus prisilaikymas. Atrodo, jog jis nori parodyti t. k. kad tą techniką gali naudoti ir portretistas, ir peizažistas, lygiai kaip ir bet kurios mokyklos abstraktistas. Deginimas, kaip ir kitos meno šakos, inž. M. I. žodžiais, reikalauja, be pagrindinių piešimo dėsnių žinojimo, dar ir papildomo pojūčių išlavimo, kad kūrėjas sugebėtų operuoti liepsnos veiksmu: įkaitinta viela, geležies gabalu ar dujomis. Kaip virtuozas smuikininkas savo igudimu valdo smuiką, taip naudojantis liepsnos tapyba, plačiausia šviesos atspalvių skale, pagal savo sugebėjimą gali sugebėti pasiekti ir pralenkti tai, kas iki šiol pasiekta grafikos srityje, sukurti naujus atspalvių junginius.

Inž. Ivanausko kūrybos pobūdis

Kataloge savo kūrinius inž. M. I. suskirstė pagal plokštės medžiagą. Pirmučiausiai eina kūriniai natūralaus medžio lentose, po to seka — presuoto medžio, kartono ir celiuliozės (Celotekso ir kitokių statyboje vartojamų izoliacinių medžiagų plokštumose). Nemaža jo paveikslų turi elementų giminingų M. Ciurlonio ir K. Simonio simbolikai. Iš paveikslų ant medžio, savo detalėmis, prasmės išreiškimo formomis ir visuma, akį patraukia: Šv. Pranciškus, Sursum Corda, Krūmokšniai, Agunos Nr. 1, Lietuvos Praeitis, Mūza, Laisvė, Gundymas (turis sąvąje nemaža ir Boecklino kūrybos bruožų). Džunglės, Medžio struktūros ornamentas ir Medžio abstraktas — tai moderniško kilimo kartono, projekto pobūdžio kūryba. Virš Okeano paveiksle labai vaizdingi vandens atspindžių efektai.

Kūriniai presuotame medyje dvelkia praeities rūku, tariamai kūrinių senumu. Užtat, labai ekspresingi yra Angelas ir Meilės Maršas, tapyti celiuliozės plokštėje, kur realizmas pinasi su poimprezionizmu. Atskirą grupę sudaro visi abstraktiniai kūriniai, kuriuos teisingiausiai būtų pavadinti ornamentiniais, nes jų sudėtinės dalis sudaro toks ar kitas (daugiausiai fantastinių gėlių) ornamentas, nors ir nesimetriškai, bet dažnai pasikartojantis. Neabejotina, kad abstraktiniuose kūriniuose ge-

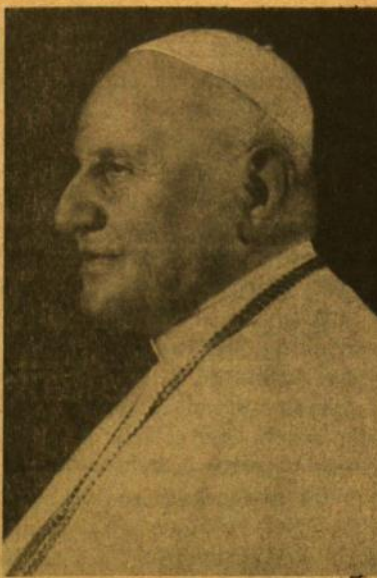
Saulėleidis Mik. Ivanausko tapyba medyje.

riausiai pasireiškia dailininko savitumas, sugebėjimas būti nešablonišku ir net originaliu. Sumoje, M. Ivanausko kūriniai yra vertingi ne vien tik atlikimo technikos naujumu, bet ir savo meniškumu, nekalbant jau apie piešimo techniką. Iš daugumos jo kūrinių dvelkia poetiškumas, o meno kūrinys tai taip reikšminga.

• Sophie Barcus šeimos radijo valandėlės vadovai Aldona ir Feliksas Daukai įrengė radijo studiją savo namuose, 7159 So. Maplewood Ave., Chicagoje, ir telefonu vieliomis susijungę su WCPA radijo stotimi Oak Parke nuo rudens pradės programą duoti iš savo buto.

Jono XXIII dienoraštis

Tarp labiausiai Amerikoje perkamų ir skaitomų dešimties knygų per išėjusius paskutinius keturis mėnesius buvo Jono XXIII dienoraštis, išverstas į anglų kalbą Dorothy White, išleistas McGraw-Hill leidyklos New Yorke, pavadinimu: „Pope John XXIII Journal of a Soul“.

Popiežius Jonas XXIII

Stambus, iš viso net 500 puslapių veikalas, gausiai iliustruotas, rūpestingai spaudai paruoštas, aprūpinantį paaiškinimais ir kitais papildymais išnašose.

Skaitytojus veikalas patraukia ne kokių ypatingu literatūrinu stiliumi, bet dideliu nuoširdumu. Daugeliui įdomu, kaip vystėsi ta siela, kuri įnešė tokio tauraus, patrauklaus naujumo į krikščionių pasaulį.

Dienoraštis apima 1895—1962 metus: nuo seminarijos laikų Bergame iki paties priešmirtinio laikotarpio — 1962 metų. Savo dienoraštyje būsimasis popiežius daugiausia koncentruojasi į vidaus gyvenimo pažangą. Taip vaizdžiai atsispindi jo atkaklios pasangos grumtis su savo netobulumais, siekti dvasinių aukštumų, gerai panaudoti susikaupimo — rekolekcijų dienas, raštu susizymint savo būsimąjo kelių gaires. Įdomu sekti, kaip jo vidaus pasaulis iš kuklaus klierikučio rėmų plėtės, augo, intelektualinis akiratis didėjo.

Su savąja šeima jo ryšiai buvo nuoširdūs ir artimi. Apie savo motiną jis rašė: „O, motina, jei, tu žinotum, kaip labai aš tavę myliu ir kaip ilgusius tave matyti lainga, negalėtumei tverti iš džiaugsmo“.

Skaitytojų stebina jo, dar esant klieriku Romoje, turėtas

toks gilus supratimas kelio į tobulumą. Kalbėdamas apie reikalingą šventųjų pavyzdžių, jis rašė: „Aš neprivalau būti sausas, bekraujis atgaminimas pavyzdžio, kad ir kaip tobulo. Dievas nori, kad mes sektume šventųjų pavyzdžiu, įsiurbdami jų gyvybinius dorybių savyus ir paverdami juos į savo gyvastingą kraują, pritaikdami tai savo individualioms galimybėms ir ypatingoms aplinkybėms. Jei jo ir šv. Aloyzas būtų manimi, jis būtų šventas kitokiu būdu“.

Dienoraštyje prabėga pilnesni ar epizodiškai Jono XXIII atsiminimai iš seminarijos laikų Bergame ir Romoje, iš vyskupo sekretoriaus pareigų, iš seminarijos dvasios vado posto, iš Vatikano diplomatinio pasiuntinio laikų Bulgarijoje, Turkijoje, Graikijoje, Prancūzijoje. Pagaliau — patriarchatas Venecijoje ir popiežiavimo metai. Už-

“PAŽANGA”
savo garaže ir SINCLAIR gazolino stotyje papigintai įdeda duslintuvus (muflerius) ir stabdžius brakes. Teiraukitės kainą pas:
ANTANĄ ALGIMANTĄ STANEVIČIŲ, 2637 W. 47th St. Telef. — Lafayette 3 - 9663

FIANK'S T. V. & RADIO, Inc.
3240 S. HALSTED ST. Telef.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS RADIO, TEREJO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS PRO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

Ka tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LITUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western P. Resp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmą ir ketvirtą. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais uždaryta.

Taupykite

MES MOKAME **4 1/2 %** ANT VISŲ SĄSKAITŲ

augiau kaip 50 metų žiningai patarnaujame etuviams.

kviena kaita .000 rausta leralės žizios nturoje

August Saldukas, Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

KRONIKA

• Inž. M. Ivanausko paroda, įvyksianti rugp. 28—29 ir rugs. 4—5 d. Cicero mieste, susilaukė gausaus paminėjimo kitataučių spaudoje. Ją į kultūrinių įvykių sąrašą įtraukė plačiai skaitomas „Chicago Daily News“ priedas „Panorama“; ją plačiai aprašė didžiausias Chicagos dienraštis „Chicago Tribune“, smulkiai išdėstydamas M. Ivanausko naudojamos liepsnos tapybos techniką; tą neįprastą tech-

niką laiko pasisekimo priežastimi ir lenkų dienraštis „Dziennik Związkowy“, plačiau rašęs apie parodą.

• Nigerija, Vakarų Afrikoje, užsisakė visus Manyland Books leidinius, įskaitant ir tuos, kurie dar bus šiais metais išspausdinti. Užsisakė po 3 egz.; ir jie domisi lietuvių kūryba.

• Jonas Dainauskas paskutiniu metu daugiau gilinais istorines problemas. Parašė išsamesnes studijas apie Jotvingių gyvenvietes, apie Dzielniskio kodeksą (rinkinį Lietuvos įstatymų ir seimų nutarimų 1388—1563 m.), apie Krėvos aktą; panaudoja informacijas, gaunamas iš Jotvingių tyrinėjimo komisijos, veikiančios Lenkijoje.

• A. J. Viskontas McMaster universitete, Kanadoje, gavo bakalareato laipsnį ir inžinieriaus titulą. Gimnaziją jis yra lankęs Venecueloje, Argentinoje ir Kanadoje. Gavęs tarnybą Toronte, planuoja siekti magistrato laipsnio.

baigiama keliais priedais, kurių tarpe ir jo dvasinis testamentas.

Per visus atsiminimus ryškų Jono XXIII gyvenime domiuojantis religinis saitas su antgamte. Viename savo dienoraščio puslapyje jis pasisako: „Kai pažiūriu į kryžių, jaučiu, kaip išsispredžia mano visos sunkenybės — tos teoretinės ir praktinės problemos. Visų sunkesnių sprendimas yra Kristus“.

- J. Pr. Jurg.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
TAISYMAS YRA MŪSŲ SPECIALYBĖ VISŲ GAMYBOS GREITAS PATARNAVIMAS • GARANTUOTA • KREDITAS
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

4 1/2 % **5 %**

current dividend on investment bonus
4 1/2 % DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/2 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antrad., Penkt. ir šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; Ketvirtad. 9 v. r. — 8 v. v.

105 BUICK '61

Jei norit tikro bargeno, tai pamatykit asmeniškai DAN KURAITI. Jisai dežūros savo įstaigoj kol išparduos visus 105 Buick'us.
„Buick'as lietuviškas automobilis.“

MILDA BUICK, INC.
Telef. — Lafayette 3-2022
907 West 35th Street, Chicago, Illinois, 60609

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
AUGUST — RUGP. 26, 27, 28 D. D.

BARON VON KLUEG IMPORTED GERMAN V. S. O. P. Brandy	\$3.89 FIFTH
COEUR DE FRANCE GRANDE Fine Champagne Cognac	\$4.29 FIFTH
IMPERIAL NAPOLEON BRENCH Brandy	\$2.98 FIFTH
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth	\$4.89
RICCADONNA VERMOUTH IMPORTED Dry or Sweet 30 oz. Bottle	\$1.29
POPULAR BRAND OF IMPORTED Canadian Whisky	\$4.98 FIFTH
WOLFSCHMIDT 100 PROOF VODKA (Decanter Bottle Close Out)	\$3.59 FIFTH
DUCAL IMPORTED 1959 VINTAGE RED LISBON GRAPE WINE Fifth	\$1.79
ESCORIAL GRUN 112 PROOF Imported German Liqueor	\$5.98 FIFTH
OLD STYLE LAGER BEER Case of 24 — 12-oz. cans	Case \$3.59

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMIENIENE

II Pasaulinio karo nuotykių

"Von Ryan's Express" yra pirmos rūšies nuotykių spal. filmas, pastatytas XX Century - Fox pagal David Westheimer romaną. Rodomas laikotarpis prieš pat II Pasaulinio karo galą, kai Italija pasidavė, bet vokiečių kariuomenė dar vis kovavo Italijos žemėje. Tai buvo sumišimo bei neįsėjamo lojalumo laikai ir išvadoje pasireiškėdavo drąsus rizikavimai.

Belaisvių stovykloje — amerikietis pulk. Ryan (Frank Sinatra) ir daug britų karių. Jaučiama įtampa tarp minimo pulkininko ir britų majoro (Trevor Howard), vadovaujantį savo kariams. Tačiau jie abu įvėlti į pabėgimą. Pulkininkas padaro stambią klaidą. Išvadoje — vokiečiai perima belaisvius ir išveža juos prekinuose vagonuose į Austriją. Pagal Ryaną drąsų, bet pavojingą planą, belaisviai perima traukinį ir mėgina pabėgti skersai Italijai per tunelius bei dingusius kalnus į Šveicariją.

Filmas baugiai intriguojantis, ypač, kai pabėgėliai susiduria su SS vyrais, o vokiečių kareiviai vežasi iš paskos traukinį, gi Messerschmitt beria mirtį. Sinatra savo rolę atliko su šalta precizija. Jis jau ne kartą įrodė puikų aktorius talentą (beveik geresnis aktorius, kaip dainininkas).

Trevor Howard yra įdomus ir kartais savotiškai juokingas, kaip griežtas tradicingasis britų karininkas.

Gražiausia išvaizda iš visų trijų pasireiškia Sergio Fantoni — Italijos kapitonas, noris pabėgti ir nuo savo viršininko, ir nuo nekenčiamų vokiečių.

Edward Mulhare, kuris perėmė Rex Harrison rolę "My Fair Lady" Broadway scenoje, parodo daugpusišką vaidybą nedrąsaus britų kapeliono rolėje. Kai traukinys įvažiuoja į Florenciją, jis vaiduoja vokiečių karininką. Filmas tinka visai šeimai.

Amerikai besikuriant

"Texas yra moteris", — Katie Elder atsidusdama sakydavo. "Didžiulė, graži, laukinė moteris".

Katie, keturių stiprių sūnų motina, ekrane nepasirodė, nes ji jau buvo mirusi prieš spalvotam filmui "The Sons of Katie Elder" atsiskleidžiant. Faktinai per motinos laidotuves sūnūs sugrįžta į namus.

Filmas suktas netoli Durango, Meksikoje. John Wayne yra vyriausias sūnus John, kovojąs ginklu; Dean Martin — sūnus Tom, ieškomas policijos už žmogžudystę; Earl Holmann — sūnus Matt ir Michael Anderson, Jr., — jauniausias sūnus Bud, kuriam motina troško mokslo ir matyti jį garbingu piliečiu. Kai visi keturi sūnūs pradeda sueiti su žmonėmis, išsikalbėję sužino apie motiną ir kas vyko mažame dukėtame

miestely. Besiklausinėdami, jie atranda turį priešų. Ir prasideda kovos, kulkos skraido, kaip paprastai "Western" filmuose.

Kam patinka tokios rūšies filmas, ras, kad tai yra tikrai pavaldinė "Western" drama.

Vienintelė moteris Martha Hyer bent trumpai pasimašo visų keturių gyvenime.

Ši amerikiečių "Western" filminė drama yra civilizacijos pradžia JAV-ėse, skausmingai leidžianti šaknis naujame fronte. Ir nors užkulis, bet stipriai jaučiamas vaidmuo moters, gimdytojos sūnų, kovotojų už teisybę ar net prieš ją. Blogis ir gėris stipriai ir aiškiai pabrėžti. Tačiau, fronto motinos, kaip visos kitos motinos bet kuriame amžiuje, palikdavo aklos savų sūnų ydoms. Vakarų Amerikos patys baisiausiai nusikaltimai įstatymams gimė, kaip labiausiai pasišventusieji ir be baimės herojai. Filmas visai šeimai.

DEDES TOMO TROBELĖ

Vakarų Vokietijos spalvotas muzikinis filmas "Dėdės Tomo trobelė" sulaukė šilčiausio priėmimo Maskvos filmų festivalyje.

Filmas seka gana artimai garsiąją 19 šimt. amerikietės Harriet Beecher Stowe knygą, kuri apeliavo už vergystės panaikinimą JAV-ėse. Negrų aktoriai kalbėjo vokiškai.

Filmui tekstą parašė Fred Dendger, režisavo Gyoza Radvany ir pastatė Melodie kompanija.

Jaunasis gamtos mylėtojas. R. Kisieliaus nuotrauka

CHRONIŠKA SVEIKATOS PROBLEMA

Dr. R. Czapliski

Daug žmonių ligas periodais kankina sū kokia nors sveikatos problema. Negalvamas gali tapti diena iš dienos, mėnesiais ir metais arba gali būti pasikartojantis. Gali užsilpnėti arba sumažėti laikas nuo laiko, bet niekada nepasitaiko visiškai.

Kai kurie žmonės priima chroniškas ligas lyg tai būtų visiškai normalu. Tai ne tiesa. Norm. veikiantis kūnas yra sveikas ne tik vienam mėnesiui, bet visam laikui. O jei kūne atsiranda pasikartojantis negalavimai, jie turi būti pašalinti, kol sveikata galės grįžti.

Dažnai asmenys su chroniškom ligom yra turėję įvairių diagnozių bei gydymų. Bet padėtis nepagerėja. Toks asmuo bėginėja nuo vieno daktaro prie kito, iš vienos klinikos į kitą norėdamas surasti priežastis savo problemos. Jie būna visalp gydomi, bet problema pasilieka.

Jei problema tęsiasi, tai reikėja jos priežastis nebūvo surasta. Ligos negalima gydyti, jei jos priežastis nežinoma.

Daugiausiai chronišku problemų kyla nuo erzinimo nervu, nuo ko seka netvarka kokiam kūno organe arba sistemoje. Chiropraktinis apžiūrėjimas — tyrimas yra skirtingas nuo paprastų apžiūrėjimų. Dėmesys yra kreipiamas į kūno balansus bei mechaniskus erzinimus nervų sistemai.

Daugeliui asmenų chroniškos sveikatos problemos buvo išgyintos kompetingo Chiropraktiko, kai visi kiti metodai visiškai nepageidėjo.

Šis straipsnelis yra vienas iš serijos pamokymų apie sveikatą iš SOUTHWEST CHIROPRACTIC CLINIC, 2739 W. 55th St., tel. 476-8422 Dr. M. J. Pohunck, Dr. R. Czapliski ir Dr. D. J. McCarthy, (sk.)

Mūsų literatūra vokiečių enciklopedijose

(Atkelta iš 3 psl.)

tė, Paukštelis, Cvirka, Mieželaitis, Santvaras, Nyka Niliūnas, Nagys, Mačernis, V. Ališas, Radauskas, Andriekus, Andriūšis, Mazalaitė, Orintaitė, Katiliškis, Landsbergis, Grinius ir Škėma. Kaip matome, vokiečių akyse atgijome: nebe vien Donelaičiu esame gyvi.

Čia ne vieta kritikuoti vardų parinkimą ar autorių aptarimus. Aišku, su kai kuriais tvirtinimais ne visi sutiks, bet reiklia žinoti, kad filosofas nepaveržė literatūros kritiko darbo: jis tik atliko tai, ko kiti nesidėmė. Net ir tokie apsirikimai, kaip kad Eugenijus Mieželaitis 1927 (vietoj Eduardas Mieželaitis 1919) ar A. Miškinis gimęs 1903 (=1905), tėra mažmožiai.

Meyers Handbuch ueber die Literatur

Baigiant malonu paimti į rankas ir skaitytojams parekomenduoti tos pačios leidyklos, kuri 1927 m. lietuvių literatūrą laikė visai nereikšminga, 1964 m. išleista naudingą vadovėlį "Meyers Handbuch ueber die Literatur" (Mannheim: Bibliographisches Institut, 960 p. \$4.70; gausima pas Mary S. Rosenberg 100 West 72 St., New York, N. Y. 10023 arba ir kituose vokiečių knygynuose). Pradžioje yra 120 p. literatūrinių terminų žodynas, pabaigoje apie 100 psl. priedo: žymesniųjų tautų literatūrinės datos, Nobelio premijos laureatai, žymieji literatūros istorikai, uždraustosios knygos, biografiniai romanai, istoriniai romanai, karo literatūra, vokiečių literatūriniai laikraščiai, bibliotekos ir t. t. ir t. t. Žymiausių knygų dalį — 750 p. užima rašytojų žodynas, į kurį įspausta 500 žymesniųjų autorių nuotraukų.

Jo sudarytojų, matyt, naudotasi minėtaisiais ankstesniais vokiškais leidiniais, bet gal turėjo ir naujų šaltinių ar talkininkų. Čia pateko 17 mūsų rašytojų — 8 gyvi, 9 mirę: Aistis, Baltakis (taigi, tarybinis) Baltušaitis, Baranauskas, Bradūnas, Brazdžionis, Būdavas, Donelaičius, Jankus, Krėvė, Maironis, Milašius, Putinas, Sruoga,

Vaičiulaitis, Vaižgantas, Vydūnas. Daugiausia eilučių skirta Vydūnui — 29, mažiausiai Bradūnui ir Būdavui — po 9.

Pasitaiko ir čia netinkamų aptarimų, pvz. Vaičiulaitis — pansteistas! Jeigu kas būtų pateikęs, tur būt, leidėjai būtų įdėję bent vieną nuotrauką (Maironio, Krėvės ar Putino) šalia pvz. tokio lenko Przybyszewskio ar rusų Fadejevo, Fedino, Solochovo.

Teisingai gali čia daug kas daug ko pasigesti: Savickio, Šeiniaus, Š. Raganos, Ramono, Grušo ar kitų, bet vis dėlto pripažinkim, kad 17 už vieną (Donelaičių) yra jau 17 kartų daugiau... Pagaliau ir kitų tautų rašytojai juk ne visi čia yra patekę. Pvz. kad ir tokio lietuviams gerai žinomo Jean Maucere čia nerasi; tėra ne lenkų tokių, kaip Al. Janta, Jalu Kurek, Lucjan Rydyl, Irena Tuwim...

Nuostabiausia yra tai, kad net pačių vokiečių vienas yra, kito panašios reikšmės — nėra. Yra filosofai I. Kant, F. W. Schelling, Hegel, nėra Fichtes, Spenglerio; yra politikas, buv. prezidentas, Th. Heuss, nėra Hitlerio ir kitų; yra ekspresionistų aktyvistų šulas Kurt Hiller, nėra tų pačių aktyvistų vado, jų organo Die Aktion (1911—32) redaktorius Franz Pfemfert (1879—1954 Meksikoje); pasigendame poeto Hellmuth Wetzel (1893—1940 Dachau), Rudolf Kayser (1889, nuo 1935 JAV), Walter Heinrich, Bo Yin Ra (Joseph Schneiderfranken 1876—1943 Šveicarijoje, garsus mistikas rašytojas ir dailininkas), Werner Mahrholz...; pagaliau nematome V. Jungferio, Lietuvos ir Vokietijos un-to profesoriaus, kelių poezijos ir beletristikos knygų autoriaus; nėra ir dr. Hermann Buddensieg (1893), poeto ir vertėjo, kuris mums bus žinomas tuo, kad prieš mėnesį baigė versti (tai jau ketvirtas vokiškas vertimas) Donelaičio Metus.

Galima būtų dar daugybę čia nepatekusių vokiečių suminėti,

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGIS ir — JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galite savo langams pasirinkti urminėms kainomis iš tūkstančių įvairių užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritinių: damasko brokadų, "boucle's", "fiberglass". Jei jus nemokat siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT VERTINGAI IR GAUSIT DOVANĄ.

Stein Texts bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylos, taffetų, aksomo, angliško medžiagų paltams ir kostiumams lūntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien, sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St. Chernia's aikštėje

STANDARD Safety... ASSURED and INSURED!

Turtas \$95,000,000.00 Rezervai \$9,200,000.00

4 1/4% Current rate per annum

4 Times a Year

All Savings in by the 15th Earn from the 1st

HOURS: Mon. Thurs. — 9 to 5 Tue. Fri. — 9 to 4 Sat. — 9 to 12 Wed. — Closed

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illi 60632 • Virginia 7-1140

bet manau, kad tatau atliks geriau patys vokiečiai. Norėjau tik pažymėti, jog ne vien tik mes pasigendame vieno ar kito saviškių. Kitapus vortus, pasidairę po angliškuosius atitinkamus leidinius, matome dar daugiau trūkumų, nors čia vyresnių ir jaunesnių literatūros kritikų turime nepalyginti daugiau negu Vokietijoje. Tik visi trūkumai laiko. Tokia yra Amerika.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS G R 6 - 7777 24 hour towing service

Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai.

BODY AND FENDER WORK

PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

Mūsų erdviuose patalpose

turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

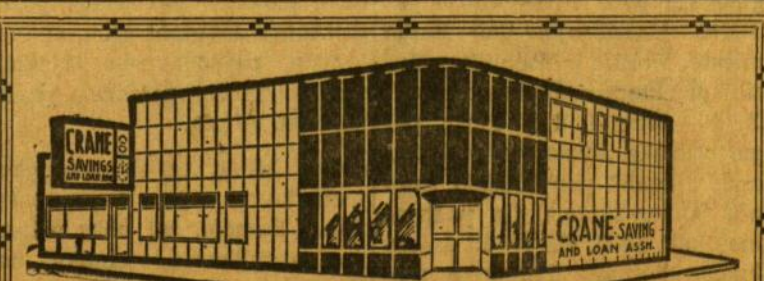
LIEUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč. ir šeštadienį nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. SESTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St. PORTsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išlikti neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING
AMERICAN INDEMNITY
CASUALTY MUTUAL
FIDELITY & DEPOSIT
FIRE & CASUALTY OF CONN.
GIBRALTAR INSURANCE
THE HANOVER
HIGHWAY INSURANCE
THE HOME
INTERSTATE
LABALLE CASUALTY

MANHATTAN FIRE & MARINE
MERCURY MUTUAL
MONARCH
NATIONAL UNION
NEW YORK FIRE
SECURITY INSURANCE
UNITED STATES FIRE
UNIVERSAL INSURANCE
WESTERN FIRE & CASUALTY
CALIFORNIA LIFE

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams Street Room 800

Telefonas CEntal 6-5206

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street Chicago 29, Illinois

Tel. PB 6-8998

Valandėlė pas knygų ir muzikos kūrinių leidėją J. Karvelį

Chicagoje, Marquette Parke, J. Karvelio prekybos namuose šalia krikštolo, rašomųjų mašinelių, keramikos, laikrodžių, įvairių medžio, odos dirbinių, primenančių Lietuvą, ir kitų prekių, daug vietos užima lietuviškoji knyga bei prokštelės.

J. Karvelio, paklaustas, kodėl jis taip daug vietos skiria lietuviškam, tačiau labai nepelningam reikalui, atsakė, kad tai yra jo noras padėti lietuviškajai raštijai, lietuviškam spausdintam žodžiui. Anot jo, reikia daryti viską, kad būtų praniauriam žmogui įsigyti kokį leidinį, nepaisant pelno, reikia rūpintis tuo, kas ilgiau išlika — mūsų raštija ir kultūra.

Knygų perka ir amerikiečiai

Paklaustas, kiek knygų parduoda per mėnesį, J. Karvelis nepateikė didelių džiuginančių skaičių. Tačiau žinoma, kad kiti kolonijos gyventojai ir kitur knygą įsigyja, nors ir kitų miestų lietuvių, pravažiudami pro Chicago, neretai apsirūpina knygomis jo prekybos namuose. Per mėnesį parduodama apie 30 lietuviškų knygų, o prokštelių bent penketą kartų daugiau. Ypač perkamos pramoginės. Krautuvelyje didžiausia knygų paklausa būna rudenį, gi vasarą ir šitas knygynis reikalas apmiršta, net ir laikraščių pirkimas krinta. Taigi, už knygas kartais pelnas neapmoka nė telefono sąskaitos. Tačiau malonu, kad dar yra vietų, kur lietuviškoji knyga randa ne paskutinę lentyną šalia žavinios vazos ar kokio keramikinio dirbinio. J. Karvelis taip pat pastebėjo, kad kasmet gauna keliasdešimt laiškų iš amerikiečių, kurie nori įsigyti vieną ar kitą lietuvišką ar apie Lietuvą knygą. Tai, be abejo, labai malonus užsakymas.

Karvelis išleido 70 prokštelių

Jeigu jau labai sunku knygą parduoti, tai dar didesnės aukos reikia knygai ar prokštei išleisti. Čia į mažos paklausos prekę išmetami tūkstančiai. Paklaustas, kas verčia tai daryti, J. Karvelis atsakė, kad mūsų išėjimas pareiga palikti kuo ryškesnes pėdas. Jei ką išspausdinsime, tai ir už dešimčių metų išliks liudininkai, kad mūsų čia dirbta ir kovota. Kiekvienas geresnis ar mažesnis kūrinytis liudys, kad mes čia ne tik stengėmės nusipirkti geresnes rezidencijas, bet taip pat dirbti ir kultūrinį darbą, reikalaujantį jėgų ir išteklių, o mes įstengėm vieną ir kitą padaryti. J. Karvelio leidykla jau išleido 17 knygų ir 70 prokštelių. Be abejo kiti leidiniai davė nuostolius, nes dar nė vienas mūsų iš knygų leidybos turtų nesukrovė. J. Karvelis lig šiol išleido: pakartotinius leidinius — Merklio "Vaižgantą" ir Putino "Altorių šešėly", originalų Al. Barono romaną "Mėnesieną", solistų Liepos, Vaznelio, Jonuškaitės, Bičkienės įdai

notas plokšteles, Santvaro — Gustačio įskaitytus eilėraščius ir daug kitų.

Kokia mūsų paskirtis

Leidėjas J. Karvelis pastebėjo, kad šiandieninė mūsų paskirtis yra ne nuolat politikuoti, bet stengtis kaip galima daugiau išleisti informacinių knygų apie Lietuvą. Toks geras pavyzdys yra St. Zobarsko Maryland Books, išleidžias gerų leidinių, o taip pat labai malonu, kad išėjo dr. Vyt. Vardžio knyga apie Lietuvą "Lithuania Under the Soviets". Reikia kaip galima daugiau tokių leidinių ir reikia, kad jų būtų kiekviename knygyne ir kiekvienoje bibliotekoje, kad tie, kurie daugiau ar mažiau domisi kitomis tautomis ar politiniais mokslais, lengvai rastų me džiagos apie Lietuvą ir jos kovas už savo laisvę su pavergėjais. J. Karvelio nuomone, įvairūs kongresai, rezolucijos ir pasitarimai reikėtų apriboti, o tiems reikalams išmetamas lėšas reikėtų panaudoti didesniais mūsų kultūriniam prasiveržimui. "Mūsų kovą už laisvę reikėtų pasukti kultūrinį vertybių kūrimo ir telkimo kryptimi, nes mažosioms tautomis kito pasirinkimo nėra", baigė pokalbį J. Karvelis, kuris tas savo mintis patvirtina konkrečiais darbais mūsų knygos, meno ir muzikos puoselėjimo ir ugdymo srityje.

P. Svilius

▼ Lietuvoje kino ir filmų srityje dirbančių grupė apdovano ta "TSRS Kinematografijos žymūno" ženkleliu. Ženklelį gavo aktorai G. Balandytė - Vabalienė, B. Babkauskas, D. Banionis, A. Masiulis ir J. Miltinis. Tokį pat ženklelį gavo dar įvairūs kino studijos darbuotojai, kaip P. Danilovas, L. Nikitina, kronikos režisierė A. Pavlova ir visa eilė kitų. (E.)

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyau. Už patarnavimą vietoje \$3 už dirbtuvės darbą \$10 ir dalys. Pasiteiraukite apie naujas
J. MIGLINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1065

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apraustas perkraustymas.
WA 5-9209 Chicago, Ill.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išplaustyti pavelkslų rėmai. Pritaikinti pavelkslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

TV — RADIJŲ TAIŠYMAS
P. RUDENAS
2740 W. 63rd St.
Telef. 434-0421

Čia pat galite gauti brėdžio dažų.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANCKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos.
Tune-ups ir Motorų remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PRospect 8-5533

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkalinavimą ir prekių pristatymą telkiame nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 5 val. p. p.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI valomi. Kambariai plunami ir dažomi.
J. RUDIS
Tel. Cliffsides 4-1050

• Nuo prof. Vinco Čepinskio mirties rugpjūčio 22 d. sueina 25 metai. Tai buvo vienas iš pirmųjų lietuvių fizikų, pedagogų, visuomenininkų. Buvo gimęs Šiauliuose 1871 m., mirė Kaune 1940 m. liepos 22 d. Studijas išėjo Maskvoje, Zueriche specializavosi fizikinėje chemijoje ir elektrochemijoje; dar studijas gilino Leipcege. Nuo 1922 m. buvo Lietuvos universiteto profesorius, vėliau prorektorius ir rektorius, o 1926 m. — švietimo ministeris. Gausiai rašė straipsnių mokslo žurnaluose. Tolerantiškas ir plačių pažiūrų žmogus. Kaip tiksliai Liet. enciklopedijoje pažymima, kritikavo mechanistinę pasaulėžiūrą, nes ji naikina etikai pagrindą; kėlė reikalą kurti naują gamtos filosofiją. Pabrėždavo tiesos, gėrio ir grožio vertę bei jų vertybių transcendentinį pagrindą. Išpėdavo apie pavojus civilizacijai, užmirštamai dvasiniui aspektui. Rodė respektą religijai, ką yra išryškines kun. St. Yla savo knygoje "Dievas sutemos". Jausdamas gyvenimą artėjant prie pabaigos, pasikalbėjimuose spaudai pažymėdavo, kad yra susirūpinęs "suvartyktyti savo sielos bagažą". Žinomi yra jo posakiai: "Dėl žmogaus gyvenimo mokslas prieina tų pačių minčių, kurios yra Evangelijoje... Patenkinimas gyvuliškųjų apetitų duoda pasitenkinimą, bet jis neduoda laimės, taigi — ateitis priklauso jums, kurie respektuojate religiją... Mechaniškas pasaulis neduoda jokios sankcijos kilniam, etiškam, šventam gyvenimui. Jaučiu, kad negalima iš visatos išskirti Dievo".

• Muz. A. Ambrozaitis su Kanados reprezentaciniu simfonijos orkestru išskrido koncertuoti į Europą, kur įvairias vietas su koncertais lankys pusantur metų.

▼ Suomijoje lankėsi trys Lietuvos bibliotekininkai bei įstaugų pareigūnai. Jie dalyvavo Helsinkyje įvykusioje Tarptautinių bibliotekų asociacijų federacijos 31-je sesijoje. Lietuviai, dalyvavę Sovietų S-gos delegacijoje, vėliau važinėjo po Suomiją, bandydami megzsti ryšius su Suomijos bei kitų kraštų bibliotekininkais. (E.)

• Kazys Totoraitis, iš Kolumbijos atvykęs gilinti studijų į JAV. Išėjo intensyvių anglų kalbos kursų Michigano universitete. Dabar Wisconsin universitete, Madison mieste, gilinasi elektros inžinerijos studijose, siekdamas magistro laipsnio. K. Totoraitis elektros inžinerijos pagrindines studijas yra baigęs Katalikų universitete Medelline (Kolumbijoje) ir dirbo elektros gamybos bendrovėje kaip elektros inžinierius darbų prižiūrėtojas. Studijuodamas Katalikų universitete to universiteto radijo stotyje tvarkė lietuviškas radijo programas ir buvo vienas iš pravedėjų spainiškos programos toje radijo stotyje; taip pat paskutinius dvejus metus Katalikų universiteto elektros inžinerijos fakultete buvo laboratorijos vedėjas.

• Rimas J. Kriščiokaitis Michigano valstybiniame universitete baigė eksperimentinės atominės fizikos mokslus, apgynė disertaciją — "The L-Auger Spectrum of IN-113 as derived from electron capture decay of SN-113" ir gavo daktaro laipsnį. Dr. Kriščiokaitis yra gimęs 1937 m. Lietuvoje, augo Hartforde, Conn., aukštąsias studijas ėjo Connecticut universitete. Paskutinius dvejus metus, šalia savo studijų gilinimo, dar pats dėstė fiziką ir astronomiją. Naujasis daktaras pasireiškė savo veikla skautuose, ateitininkuose ir apskritai lietuviškoje visuomenėje.

• Mykolą Vaitkų pagerbė Worcester, Mass., laikraštis "The Evening Gazette", įdėdamas nuotrauką ir platų aprašymą, kuriame pažymi, kad jis yra autorius 40-ties knygų ir moka 15 kalbų. Viena jo knygų išversta į anglų kalbą — "Deluge". Dabar kan. Vaitkus jau turi 82 m. amžiaus. Straipsnyje pažymima, kad nacių laikais kan. Vaitkus gelbėjo žydus. Amerikiečių laikraštis plačiau aptaria M. Vaitkaus kūrybą, net antraštėje pabrėždamas, kad tai daugelio talentų žmogus.

PLANINGAS TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Paskolėms perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemas nuosimūcinis mėnesiniai išsimokėjimai — visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL Federal SAVINGS
AND DAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERRAS RD. — CHICAGO — VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

JEI JŪS NOITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVANAS Į USSR NAUDOKITĖS PATARNAIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(LICENSED bynešposyitorg)
VYRUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., rooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimoetą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokamių įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA. Prie firmos skyrių yra krautuvis, jose ite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairių audinių, taip pat maisto produktų, s avalynei ir kitų daiktų. Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 andos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valan ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET EET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	HE 5-1654
UTICA, N. Y.	963 BLEECKESTREET	CL 7-6320
FARMINGDALE, N. J.	FREWOOD AS	RE 2-7476
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	363-0494
ALLENTOWN, PA.	124 TILGHMANREET	PO 9-4507
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON NDE	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERN AVENUE	232-2942
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHL AVENUE	DU 5-6550
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET SET	HU 6-2818
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMOREENUE	DI 2-4240
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAM AVENUE	TX 5-0700
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	TO 8-0298
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STP	CH 7-5164
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 SOUTH AVE	HE 5-6368
CLEVELAND 13, OHIO	1025 KENTLWQ AVENUE	GR 5-8748
HAMTRAMCK, MICH.	14339 JOS CAM AVENUE	PR 1-0696
SO. BOSTON, MASS	396 W. BROAD	TO 9-3960
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVE	AN 8-1120
		EX 2-0306

• Violeta Arbaite, Los Angeles, Calif., rudens semestru įsiregistravusi literatūros ir psichologijos studijoms, pradėjo į anglų kalbą versti motinos Alės Rūtos romaną "Kelias į kairę".

OKUP. LIETUVOJ
▼ Prof. St. Mastauskiui sukako 75 m. amž. Sukaktuvininkas, ilgametis Dotnuvos žemės ūkio akademijos dėstytojas, Lietuvoje prisimintas pavėluotai, "Tiesa" apie jį (ruggj. 14) te-

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYGIA
Geriausios žalės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0635 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

PASLYDUSIAS MOTERIS GELBINTI RANKA

Buvusių nusikaltėlių klubas

Gelbėjimu narkotikų vergių, gatvės moterų ypatingai susirūpinęs Graymoor vienuolis kun. Daniel Egan, apie kurį laikraštiniškai J. D. Harris net išleido sensacingą, jau mūsų minėtą, knygą "The Junkie Priest". Kun. Egan stengiasi joms surasti darbą, aprūpinti drabužiais, reikale rasti advokatą. Tarp jų daugelis yra ypatingai nelaimingų. Pvz. viena buvo netekusi trijų pirštų. Ji paaiškino, kad nebeužėjo adatos žymių (leidžiant narkotikus) savo rankose. Todėl ėmė leisti narkotikus į savo pirštus, tačiau gavo infekciją ir tris pirštus teko nuplauti.

Spekulantų įstūmos į mirtinus pavojus

Spekulantai dažnai tokias merginas priverčia atlikti pavojingus uždavinius, gabenant narkotikus. Jei kurią įtaria išduodant paslaptis policijai, tai prievarta jai išvirkščia per didelę dozę narkotikų, kad ji visai užgestų ir atrodytų lyg pati narkotikais nusinuodijusi.

JAV-se per metus sunaudojama apie 5,000 svarų heroino, ku riam pagaminti reikia apie 12 tonų opiumo. Pasitaiko, kad spekuliantai heroiną į JAV bando įgabenti paslėpę įvežamų žmonių lavonuose...

Narkotikų vartojimo įprotis yra toks baisus, kad pvz. vienu metu Riverside ligoninėje, esančioje North Brothers saloje New Yorke, laikoma narkotikų vergė šoko į pavojingą upės srovę ir ėmė plaukti į Bronx krantą, kad, taip pabėgusi, kaip nors gautų narkotikų. Srovė ją blaškė, nuplėšė drabužius. Šiaip taip išropojusi į krantą, ji iš sunkvežimio pavogė šoferio darbinus drabužius, jo juokingai didelius batus ir, taip apsiirngusi, nusvyravo į apartamentą, kur galėjo gauti narkotikų.

Minėtoji knyga smulkmeniškai aprašo moterų įvairiausias narkotikų vergių gyvenimo istorijas, jas gydančias ligonines, moterų kalėjimą.

Gatvėje be darbo ir buto

Tragiška padėtis susidaro, kai atlikusią bausmę ar baigusią gydymą kursą tokią merginą ar moterį išleidžia iš kalėjimo ar ligoninės ir ji atsiduria gatvėje, neturėdama nei buto, nei darbo, nei pinigų.

Tuo susirūpinęs, kun. Egan New Yorke, kaip tik priešais moterų kalėjimą įsteigė joms patalpas. Jų istorija intriguojanti: apie jo darbą pradėjo rašyti spauda. Havajų protestantų grupė, norėdama jį paremti, atsuntė savo auką — \$37. Tuos pinigus jis nunešė į banką, kad

reikale turėtų kuo sušelpiti nelaimingąsias. Taip susipažino su banko prezidentu, kuris, patyręs apie paslydusių moterų globą, išnuomavo erdvas patalpas priglauti toms nelaimingosioms. Kun. Egan buvo pakviestas su paskaita į Kiwanis klubą. Jis taip vaizdžiai nušvietė narkotikų vergių tragediją ir planą suorganizuoti patalpas joms bent laikinai priglauti, kad tuojau iš klausytojų atsirado vienas, kuris tam reikalui paaukėjo šaldytuvą, kitas lempas, stalus ir kėdes, dar kitas įteikė čekį \$500. Restorano savininkas pažadėjo duoti pavalgyti kiekvienai iš tų nelaimingųjų, kurią tik kun. Egan atsiųs.

Padėti joms pakilti iš gyvenimo purvų

Susidarė jaunos patalpos. Čia atėjusios gali pasigaminti valgyti, pailsėti, jaukioje atmosferoje pasikalbėti, savo problemas aptarti su kun. Egan, gauti drabužius, išsimaudyti. Kun. Egan darbas taip pagarsėjo visame krašte, kad vienas Philadelphia automobilių prekybininkas jam paaukėjo mašiną, o vienas vietinis niujorkietis jam nemokamai pasiūlė garažą. Vie nas geradaris tam "paslydusių moterų klubui" paaukėjo televizijos aparatą. Skautės ir eilė geraširdžių moterų pradėjo kas dien ateidinėti į tas patalpas tvarkos prižiūrėti ir padėti toms moterims iš gyvenimo purvyno pakilti. Vis atsiranda geradarių, kurie parūpina maisto atsargų.

Čia buvo švari, tvarkinga nuotaika. Kai kartą viena mergina pradėjo blevyzgoti, kitos ją net kumštėmis sutrandė. Iš pačių merginų ėmė atsirasti, kuri rios siūdomos uždirbtus pinigus aukojo tam savo klubui.

Kun. Egan daugeliui jų parodė žmonišką gyvenimą, šiltą gydančią užuojautą, ko jos ne užtikto šaltame pasaulyje.

J. Pr.

O. B. Audronė

VESTUVIŲ DOVANA

Ginai Purelytei ir Donatui Skučui

Mielas Donatai ir Miela Gina, šaunus lakūne, šauni mergina, Jūsų jaunystė — didžiausias krautis — Tu karalaitė — jis karalaitis.

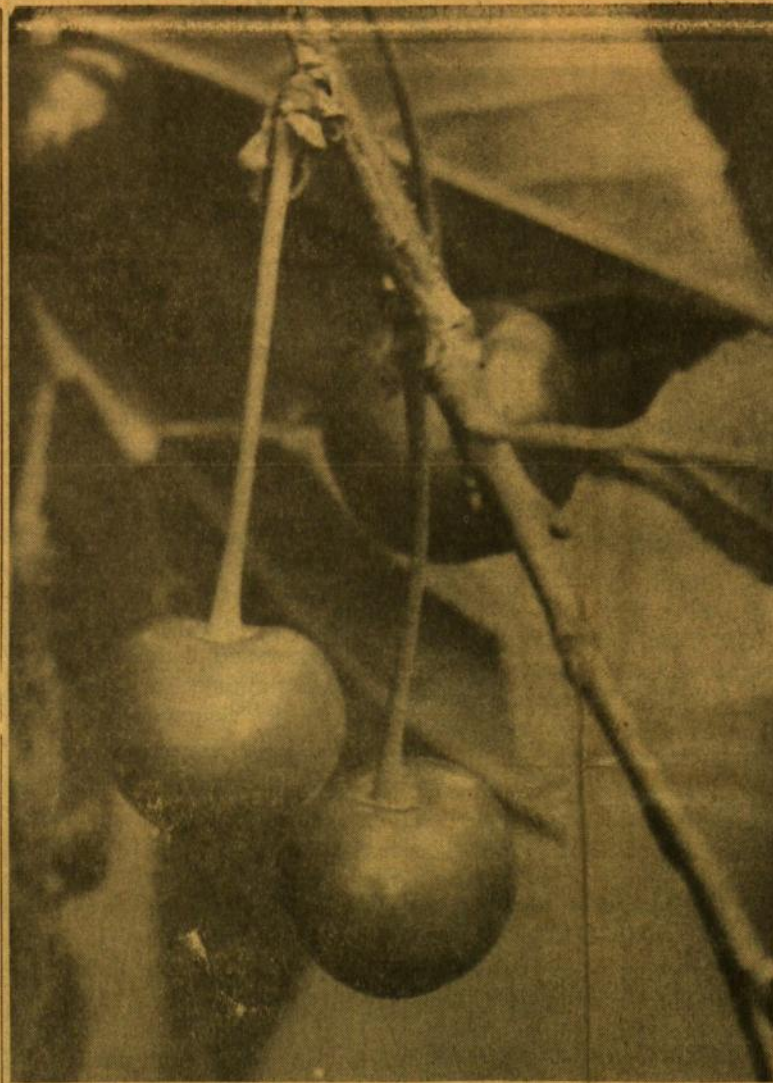
Kur teka Neris, Vilnelė bėga — Mažos kojytės išbraidė sniegą, Tai Vilniaus bokštai skaisčiai spindėjo, Kai į darželį kas rytą ėjom.

Žydėjo gėlės pavasarinė Žydėjo žingsniai savos vėnės — Platus pasaulis, žvaigžai platus — Padanges raižo sparnaionatas.

Būki laiminga, mieloji a, Ateitį visą Dangus auš — Jūs neužmirškite Mažosvėnės, Kur mažos rankos gėlių skynė.

Lietuvaitės "GINTARO" baliaus debutantės rugpjūčio 7 d. pasirodo McCormick Place, Arie Crown teatro scenoje, "Chicago Tribune" dienraščio muzikos festivalio metu išpildo tautinį šokį Salutę. Noreikos uotrauka

Vasaros dovanos šeiminkėms. R. Ksieliaus notrauka

Tėvų autoritetas

Dažnai tėvai nebežino, kaip elgtis, kai jų vaikai paauga. Jie vis norėtų, kad vaikai būtų visad jiems pilnai pasidavę, kaip kūdikiai: paklusnūs, geri, šventi, religingi... Daugelis tėvų per daug myli savo vaikus ir todėl, kai jie vis auga ir vystosi, jų jau nebeįtaria ir nesupranta, kas dažnai juos desorientuoja. Todėl, norint juos geriau pažinti ir suprasti, reikia tiesiog juos atrasti — "dešifruoti"... Vaikai ir tėvams yra dažnai pasislaptę, nes jie taip greit auga ir keičiasi, kad reikia didelio apdairumo ir įsijautimo, norint jiems padėti jų gyvenimo kely-

je ir religiniame liturgijos ir maldos vystynesyje.

Pirmiausiai reikia susikaupti ir viską savyje permąstyti, persvarstyti, kas pirmiausia darytina? Jaunimo auklėjimas kelia nepaprastai dideles reikalavimus. Čia patys tėvai pirmiausia turi nuolat keistis ir persiorientuoti, t. y. persiauklėti, kad galėtų eitikartu su augančiu jaunuimu, matyti jo akimis, jausti jo širdimi, ir galvoti jo galvosena.

Ką sako vaikai apie tėvus

Antra, reikia gerai pažinti mūsų jaunim rūpesčius ir sunkenybes. Pedaug dažnai tėvai nebeįtaria, kad jų vaikai auga, tampa jaunuoliais - jaunuolėmis, keičiasi būsena ir kad nebegalima jų traktuoti kaip kūdikius... Jie tū 12—13—14 metų! Koks sukus tai amžius! Taigi ir tėvų santykiai su paaugusiais jų ikais jau turi būti visai kitoki. Kad lengviau tai suprastume, aklauskime, ką sako patys pučiai apie savo tėvus:

— Aš dažį galvoju, — sako 13 metų nus, — kad suaugę visai paršo savo jaunystę, nes jie ta bukai elgiai su mumis...

— Aš mau, — sako kitas,

TAIKOS SUTARTIS MARČIOMS IR ANYTOMS

Atrodo, kad apie uošves ne turi būti ne vienpusis, bet abivien priežodžiai šneka ar nuopūsiai santykis. Todėl egiptiečiai latos anekdotai užkabina. Sykį nori, kad marčios ir anytos pašiam skryjuje atspausdintus ta sirašytų taikos sutartį laimintama straipsni, redakciją pasiegam sugyvenimui.

kė laiškai net iš kelių JAV Jaunoji sutiktų: "Visai yra miestų daugiau ta tema duoti natūralu mano anytai mylėti aktualių straipsnių.

Šį kartą pažiūrėkime, kas kilmėti sūnų; mano meilė yra tuose kraštuose daroma šiuo kitokia ir nemanau būti pavydi; klausimu, "Insider's Newslet-natūralu anytai labai mylėti ter" praneša, kad egiptiečiai vaikiaičius ir ji gali džiaugtis jų griebiasi praktiškų priemonių draugyste ir sudrausti juos". Ji šeimyninei santaikai išlaikyti. turi pažadėti anytą vadinti "mo-Meilė ir pagarba turi būti ne tina", pasitikti ją bučiu ir duotik imama, bet ir duodama. Tai ti gimtadienio dovaną.

Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubo valdyba. Iš kairės sėdi: pirm. Marija Kriaučionienė, Elena Kučionienė, Marija Peteraitienė. Stovi: Zuzana Juškevičienė ir Ona Liorentienė.

— kad tėvai ir auklėtojai pasiektų daug geresnių rezultatų, jei jie panorėtų nužengti nuo savo "suaugusiųjų piedestalo" ir pasidarytų savo sūnų ir dukrelių draugais ir patikėtiniais... — Kada mama kalba su manimi, kaip su savo drauge, — sako viena dvylikmetė, — ir patiki man kokią savo paslaptį, esu nepaprastai laiminga ir išdidi.

Dar atviriau pasisako vienas jaunuolis, kad tėvai dažnai nepasitikti savo vaikais. Jis sako: "Gal būt, senovėje ir reikėjo griežtumu ir bausmėmis auklėti neklusnius berniukus, bet dabar perdidelis policininkiškas ir smulkmeniškasis kontroliavimas visų mūsų žingsnių, draugavimų, laisvo laiko praleidimo, knygų skaitymo, pasilinksminimų bei mūsų "hooby", ugdo mummyse tik pasipriešinimo ir simuliacijos dvasią...

Daugiau pasitikėjimo priaugančia karta

Iš tokių pasisakymų galime aiškiai matyti, kad ir religiniame gyvenime augantis jaunimas kelia kitokių reikalavimus, negu buvo seniau. Ypač pavergtoje Lietuvoje, kur jie taip ryškiai mato bedievybės propagandą ir ateizmo skiepijimą visokiausiomis priemonėmis iš vyriausybės pusės. Nemanykime, kad jaunimas akiai priima visa, ką jie girdi mokykloje ar kituose susirinkimuose. Turėkime daug daugiau pasitikėjimo priaugančia karta! Perdėta kontrole, prievarta ir nuolatinu priminimu galim dažnai daugiau pakenkti, negu padėti jaunimo religiniam gyvenimui ir pamaldumui. Čia jis ypač nori būti savarankiškas, o ne stumdomas ir komanduojamas. Tėvų meilės įdiegtas tikėjimas jaunose širdyse daro stebuklus. Kokia laimė spindėjo šv. Tarcizijaus akyse, kai jam buvo patikėta nunešti švenčiausiąjį kalėjime kenčiantiems... Net mirtis jam buvo nebaisi pasaukoti iš meilės išganytojui! Ir pavergtoje Lietuvoje moksleiviai, jaunuoliai dažnai seka šv. Tarcizijaus pėdomis... Tūkstančiai pavyzdžių Sibire, kalėjimuose ir tremtyje iudija jų aukščiausius religinius įsitikinimus ir atsakomybės pajautimą...

Todėl žvelkime į jaunimą atvirovimi akimis su meile ir pasitikėjimu. Jis iš prigimties myli kilnius idealus ir jų natūraliai siekia. Pasitaikantys nukrypimai, klaidos ir charakterio trūkumai yra neišvengiami, bet jie turi būti labai atsargiai ir rūpestingai koreguojami. Pagrindinis čia dėsnis — žadinti jaunuolių savikritiką ir saviauklą. Atviras įvairiausių klausimų diskutavimas šeimoje ir pagrindinių principų aptarimas yra būtinas ir labai reikalingas. Tai niekad nepažeidžia vadina mo "tėvų autoriteto", bet dar labiau jį stiprina ir padeda jaunimui bręsti krikščioniškosios pasaulėžiūros šviesoje.

R. V.

Anyta turėtų pažadėti: "niekad nepatarinėti marčiai, nebent būtų prašoma; negyventi su marčia ir sūnumi, nebent pakviesta; ir tada tik 1 mėnesį metuose, jei ji gyvena kitame mieste ir tik 1 ar 2 dienas, jei gyvena tame pačiame imeste. Niekad nekritikuoti marčios, kai palieka viena su sūnumi ir prisiminti marčios gimtadienį su dovana, o vedybų sukaktį — su gėlėmis".

Jei kuri pusė nesilaiko pasižadėjimo, kita pusė gali išrinkti specialaus tribunolo nustatytą bausmę. Egiptiečiai tiki, kad dabar skryrybos perpus sumazės.

Derliaus šventė

Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubo valdyba ruošia Derliaus šventę, kurioje bus įdomi programa, vaišės, laimėjimai ir pasilinksminimas. Tautiška dekoruotoje salėje svečiai jausis kaip lietuviškoje seklyčioje, kur ausdami svajonių juosta, ligi gintaro krantų, prisimins ir buvusį gimtoje žemėje auksinių varpų derlių. Čia sukupsime jėgas bendram didžiausiam derliui — Tautos laisvei.

Derliaus šventė įvyks spalio 30 d. 7 v. v. (šeštadienį) Jaunimo centro didžioje salėje.

Nuoširdžiai laukiami visi lietuviai.

M. Pėteraitienė

Balerina pabėgo į laisvę

Marianne Terplan, 28 metų, Rumunijos valstyb. operos prima balerina, paprašė italų vyriausybės politinės prieglaudos.

Pabėgo nuo baletu kompanijos kitų narių, kai suvaidino apsirgusią, apžiūrinėjančią Venecijos gražias vietas. Ji atsidūrė policijos būstinėje, pareikšdama nenorinti grįžti į Bukareštą.

Buvo pasiūstą pabėgėlių centran netoli Romos, tuo tarpu Vidaus ministerija sprendžia jos prašymą.

Vietnamietė Ho Que prima prezidento apdovanojimą jų vienetui.

Vietnamietė Ho Que globoja savo vaikus.

Kovojanti vietnamietė Ho Que sužeistieji vietnamietis Ho Que linės šeiminkės pareigose. slaugomi.

Kovojanti vietnamietė Ho Thi Que, Mekong deltoje kovojanti prieš kolonializmą nešančius komunistus. Septynių vaikų motina, visur seka su savo vyrų maj. Lee Van Dan, 44-jo bataliono vadu. Trejetą kartų dekoruota už narumą. Ji valdo revolverį ir šautuvą. Kai nekovoja, slaugo sužeistuosius, siuva, verda.